

กฐินมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปี ๒๕๕๒
ทอดถวาย ณ วัดสุธัมมาราม บ้านหนองแซ่
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

กฐินสามัคคีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปี ๒๕๕๒
ทอดถวาย ณ วัดสุธัมมาราม บ้านหนองแซ่ ตำบลขามเรียง
อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
วันเสาร์ที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

คำนำ

เอกสาร "กฐิน" ฉบับนี้ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยงานศิลปวัฒนธรรมและกิจการพิเศษ กองกลาง สำนักงานอธิการบดี จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ในงาน ทอดกฐินสามัคคี ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งจัดงานในวันที่ ๓๐-๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ ทอดถวาย ณ วัดสุธัมมา บ้านหนองแซ่ ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นการส่งเสริม การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ร่วมกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยได้มีการจัดทอดกฐินสามัคคีเป็นประจำทุกปี กับวัดของชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย สำหรับการทอดกฐินสามัคคีในครั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้จัดทำเอกสารเรื่อง "กฐิน" เพื่อเป็นการให้ความรู้และบริการทางวิชาการ สำหรับมอบให้แก่ประชาชนและผู้มาร่วมงานครั้งนี้

เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลา ประกอบเอกสารนี้มิได้จัดทำจำหน่ายแต่ประการใด โดยต้องการเพียงเพื่อเผยแพร่ความรู้เป็นวิทยาทานเท่านั้น คณะผู้จัดทำใคร่กราบขออนุญาต สำเนาและหรือคัดลอก ข้อความ บทความ จากสื่ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องกฐิน เพื่อที่จะนำไปเผยแพร่ และได้มีการเพิ่มเติมเนื้อหาในบางส่วน ทั้งนี้คณะผู้จัดทำจึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้จัดทำ
๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๒

สารบัญ

	หน้า
ความเป็นมามหาวิทยาลัยมหาสารคาม	๗
ทำเนียบรองอธิการ รองอธิการบดี และอธิการบดี	๙
กฐิน	๑๑
กฐินแปลว่าอะไร?	๑๑
ผู้ประสงค์จะทอดกฐินจะอย่างไร	๑๑
พิธีกรานกฐิน	๑๓
ประวัติของกฐิน	๑๖
การทอดกฐิน	๑๙
อาณิสย์ของกฐิน	๒๐
อาณิสย์การทำบุญทุกชนิด	๒๒
อาณิสย์ ๑๐ ข้อของการ ไม่กินเนื้อสัตว์	๒๕
อาณิสย์ การ บวชพระ บวชชีพราหมณ์	๒๖
พระคาถา	๒๙
มารยาทไทย	๔๑
รายนามผู้ร่วมจัดพิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทาน	๔๘

ความเป็นนามมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้มีพัฒนาการมาตามลำดับโดยอาศัยเงื่อนไขของเวลาในการสร้างความพร้อมต่างๆ กระทั่งสามารถดำเนินการแยกเป็นมหาวิทยาลัยเอกเทศสำเร็จภายใต้ชื่อ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๓๗ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๓๗ ซึ่งได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๑ ตอนที่ ๕๔ ก นับเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งที่ ๒๒ ของประเทศไทย สำหรับแนวคิดในการแยกตัวเป็นเอกเทศนั้นได้เริ่มปรากฏขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ โดย ดร.ถวิล ฤทธิกุล รองอธิการบดีเวลานั้นได้มีแนวความคิดที่จะรวมสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาหลักๆ ของจังหวัดมหาสารคามเข้าเป็นมหาวิทยาลัยเดียวกัน แต่แนวคิดดังกล่าวได้ติดขัดปัญหาบางประการจึงไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ เช่น ปัญหาของต้นสังกัดเดิมของแต่ละสถาบัน เป็นต้น ครั้นต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๓๑ รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ บุญยกกาญจนะ เป็นรองอธิการบดีจึงได้มีการเสนอให้แยกออกจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอีกครั้ง โดยให้ลักษณะเป็นสถาบันในนามของสถาบันบัณฑิตศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท แต่ให้มีสถานะภาพเป็นมหาวิทยาลัย หากแต่ไม่อาจดำเนินการต่อไปให้สัมฤทธิ์ผลได้เช่นกัน

กระทั่งในปี พ.ศ.๒๕๓๕ เมื่อรองศาสตราจารย์ ดร. จรูญ คุณมี เป็นรองอธิการบดี จึงได้สืบสานแนวคิดที่จะแยกตัวออกอีกครั้ง และเริ่มปรากฏผลชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้ประกอบกับในช่วงเวลานั้น นายสุเทพ อัทธการ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งโดยส่วนตัวท่านเองได้ให้สนใจ และความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ในการสนับสนุนแนวคิดที่จะให้มีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นในจังหวัดมหาสารคาม การดำเนินงานจึงได้เริ่มตั้งแต่การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยมหาสารคามและคณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๕ จากนั้นจึงได้ดำเนินงานมาตามขั้นตอนจนสามารถยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยได้สำเร็จดังที่กล่าว

ข้างต้นในช่วงรองศาสตราจารย์ ดร. บุญชม ศรีสะอาด เป็นรองอธิการบดี ซึ่งได้สืบสานแนวคิดและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยได้รับความร่วมมืออย่างมุ่งมั่นและจริงจังจากทุกท่านทุกฝ่าย ทั้งบุคคลภายในและภายนอกในสายงานต่างๆที่เกี่ยวข้องเป็นอันมาก ในระหว่างที่มีการดำเนินการเพื่อยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยเอกเทศนั้นได้มีการทบทวนเรื่องชื่อของมหาวิทยาลัยเพื่อหาความเหมาะสมและเห็นพ้องต้องกันทุกฝ่าย โดยการดำเนินการสำรวจประชามติให้เป็นเอกฉันท์ ซึ่งชื่อที่เสนอในครั้งนั้นมีหลากหลายของที่มาและแนวคิด ตั้งแต่ชื่อมหาวิทยาลัยอีสาน มหาวิทยาลัยภัทรินทร มหาวิทยาลัยศรีเจริญราชเดช มหาวิทยาลัยศรีมหาชัย มหาวิทยาลัยศรีมหาสารคาม จนกระทั่งได้มาเห็นชอบพร้อมกันต่อชื่อมหาวิทยาลัยมหาสารคามในปัจจุบัน

ต่อมามหาวิทยาลัยมหาสารคามได้มีการขยายพื้นที่มายังที่สาธารณประโยชน์ "ป่าโคกหนองไผ่" ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม บนเนื้อที่ประมาณ ๑,๓๐๐ ไร่ โดยรองศาสตราจารย์ ดร.ภาวิศ ทองโรจน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคามคนแรก (พ.ศ.๒๕๓๘-๒๕๔๖) และได้ดำเนินการสร้างอาคารต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๙ ภายหลังจากได้ย้ายศูนย์กลางบริหารงานมา ณ ที่ทำการแห่งใหม่ในปีการศึกษา ๒๕๔๒ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

ทำเนียบรองอธิการ รองอธิการบดี และอธิการบดี (๒๕๑๑-ปัจจุบัน)

รองอธิการ วิทยาลัยวิชาการศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม

ดร.สายหยุด จำปาทอง พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๑๒

รองศาสตราจารย์ ดร. บุญชม ไชยโกษี พ.ศ. ๒๕๑๒-๒๕๑๖

รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๗

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขต

มหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๑๗-๒๕๑๘

รองศาสตราจารย์ ชูเกียรติ มณีธร พ.ศ. ๒๕๑๘ (รักษาการ)

ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ วิทยารัฐ พ.ศ. ๒๕๑๘

รองศาสตราจารย์ ดร. ชาทรี เมืองนาโพธิ์ พ.ศ. ๒๕๑๘-๒๕๒๔

รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ บุญยกาญจน พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๒๖

และ พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๔

ดร. ถวิล ลดาวัลย์ พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๓๐

รองศาสตราจารย์ ดร. จรุง คุ้มมี พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๓๖

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด พ.ศ. ๒๕๓๗

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด พ.ศ. ๒๕๓๘

(ผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี)

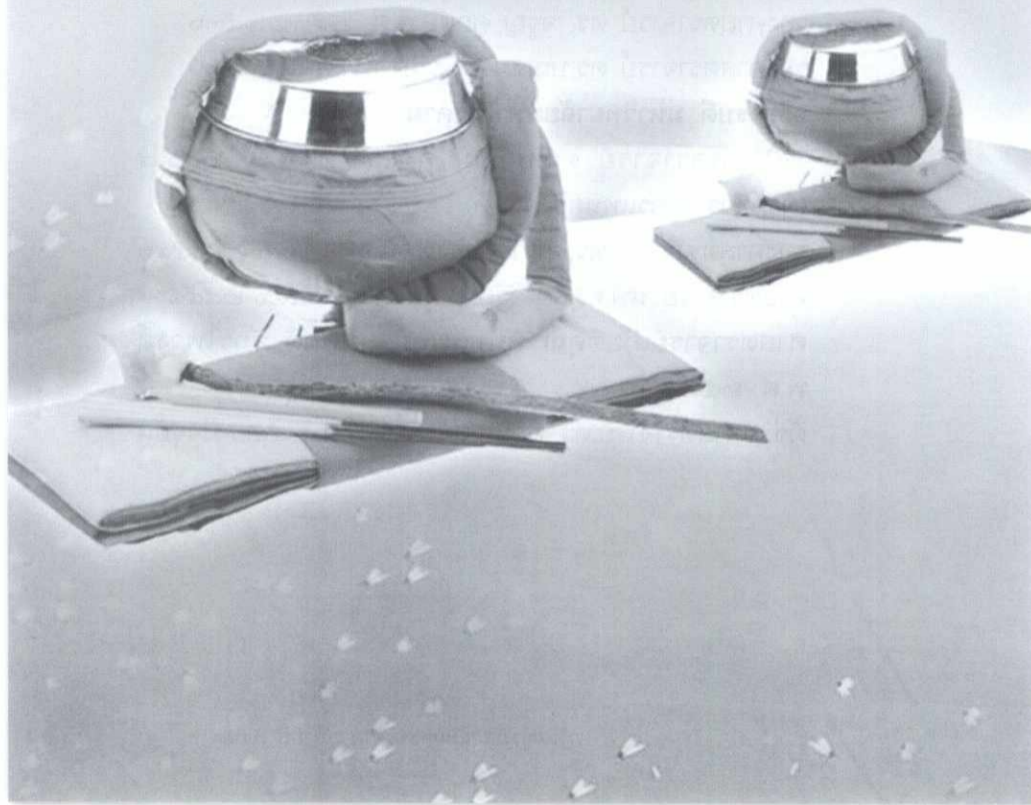
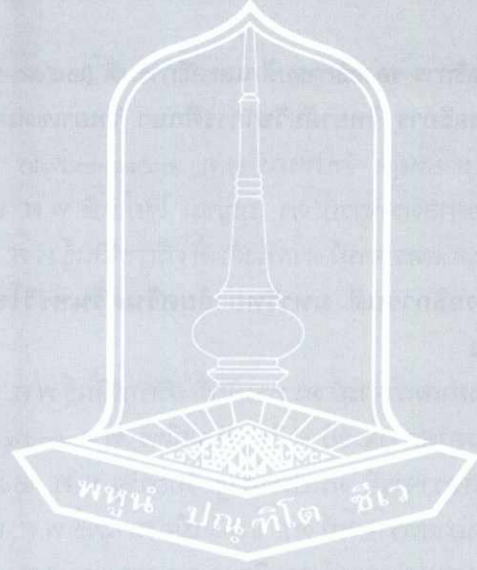
รองศาสตราจารย์ ดร. ภาวิช ทองโรจน์ พ.ศ. ๒๕๓๘-๒๕๔๖

ศาสตราจารย์ นพ.อดุลย์ วีริยเวชกุล พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๕๑

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ทันตแพทย์ สมศักดิ์ จักรไพวงศ์

พ.ศ. ๒๕๕๑

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศุภชัย สมบัติโต พ.ศ. ๒๕๕๒-ปัจจุบัน

กฐินแปลว่าอะไร?

คำว่า กฐิน แปลว่า ไม้สะดึง คือกรอบไม้ชนิดหนึ่งสำหรับซึ่งผ้าให้ตึง สะดวกแก่การเย็บ ในสมัยโบราณเย็บผ้าต้องเอาไม้สะดึงมาซึ่งผ้าให้ตึงเสียก่อนแล้วจึงเย็บเพราะช่างยังไม่มี ความชำนาญเหมือนสมัยปัจจุบันนี้ และเครื่องมือในการเย็บก็ยังไม่เพียงพอเหมือนจักรเย็บผ้า ในปัจจุบัน การทำจีวรในสมัยโบราณจะเป็นผ้ากฐินหรือแม้แต่จีวรอันมิใช่ผ้ากฐิน ถ้าภิกษุทำเอง ก็จัดเป็นงานเอกเกริกทีเดียว เช่นตำนานกล่าวไว้ว่า การเย็บจีวรนั้น พระเถรานุเถระต่างมาช่วยกัน เป็นต้นว่า พระสารีบุตรพระมหาโมคคัลลานะพระมหากัสสปะแม่สุมเต็จพระบรมศาสดาก็เสด็จลงมาช่วย ภิกษุสามเณรอื่นๆ ก็ช่วยชวนช่วยในการเย็บจีวร อุบาสกอุบาสิกาที่จัดหาผ้าดีเป็นต้น มาถวายพระภิกษุสงฆ์ มีองค์พระสัมมาสัมพุทธะเป็นประธาน โดยนัยนี้ การเย็บจีวรแม่โดยธรรมดา ก็เป็นการต้องช่วยกันทำหลายผู้หลายองค์ (ไม่เหมือนในปัจจุบัน ซึ่งมีจีวรสำเร็จรูปแล้ว)

ผู้ประสงค์จะทอดกฐินจะอย่างไร

พุทธศาสนิกชนทั่วไป ย่อมถือกันว่า การทำบุญทอดกฐินเป็นกุศลแรง เพราะเป็นกาลทาน ทำได้เพียงปีละ ๑ ครั้งและต้องทำในกำหนดเวลาที่พระพุทธรูปทรงบัญญัติไว้ ดังนั้นถ้ามีความเลื่อมใสใคร่จะทอดกฐินบ้างแล้ว พึงปฏิบัติดังต่อไปนี้

จองกฐิน เมื่อจะไปจองกฐิน ณ วัดใด พอเข้าพรรษาแล้ว พึงไปมนัสการสมภารเจ้าอาวาสวัดนั้น กราบเรียนแก่ท่านว่าตนมีความประสงค์จะขอทอดกฐิน แล้วเขียนหนังสือปิดประกาศไว้ ณ วัดนั้น เพื่อให้รู้ทั่วๆ กัน การที่ต้องไปจองก่อนแต่เนิ่นๆ ก็เพื่อให้ได้ทอดวัดที่ตนต้องการ หากมิเช่นนั้นอาจมีผู้อื่นไปจองก่อน นี้กล่าวสำหรับวัดราษฎร์ซึ่งราษฎรมีสิทธิจองได้ทุกวัด แต่ถ้าวัดนั้นเป็นวัดหลวง อันมีธรรมเนียมว่าต้องได้รับกฐินหลวงแล้ว ทายกนั้น ครั้นกราบเรียนเจ้าอาวาสท่านแล้ว ต้องทำหนังสือยื่นต่อกองสังฆการี กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

ขอเป็นกฐินพระราชทาน ครั้นคำอนุญาตตกไปถึงแล้ว จึงจะจองได้

เตรียมการ ครั้นจองกฐินเรียบร้อยแล้ว เมื่อออกพรรษาแล้ว จะทอดกฐินในวันใด ก็กำหนดให้แน่นอน แล้วกราบเรียนให้เจ้าอาวาส วัดท่านทราบวันกำหนดนั้น ถ้าเป็นอย่างชนบท สมภารเจ้าวัด ก็บอกติดต่อกับชาวบ้านว่าวันนั้นว่าเป็นวันทอดกฐิน ให้ร่วมแรงร่วมใจกันจัดหาอาหารไว้เลี้ยงพระ และเลี้ยงผู้มาในการทอดกฐิน

ครั้นกำหนดวันทอดกฐินแล้ว ก็เตรียมจัดหาเครื่องผ้ากฐิน คือ ไตรจีวร พร้อมทั้งเครื่องบริวารอื่นๆ ตามแต่มีศรัทธามากน้อย (ถ้าจัดเต็มที่มี ๓ ไตร คือ องค์ครอง ๑ ไตร คู่สวดองค์ละ ๑ ไตร)

วันงาน พิธีทอดกฐินเป็นบุญใหญ่ดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้น โดยมากจึงจัดงานเป็น ๒ วัน วันแรกตั้งองค์พระกฐินที่บ้านของเจ้าภาพก็ได้จะไปตั้งที่วัดก็ได้ กลางคืนมีการมหรสพครึกครื้นสนุกสนาน ญาติพี่น้องและมิตรสหายก็มักจะมาร่วมอนุโมทนา รุ่งขึ้นเป็นวันทอด ถ้าไปทางบกก็มีแห่ทางขบวนรถหรือเดินขบวนกันไป มีแต้รวงหรืออื่นๆ เป็นการครึกครื้น ถ้าไปทางเรือก็มีแห่ทางขบวนเรือสนุกสนาน โดยมากมักแห่ไปตอนเช้า และเลี้ยงพระเพล การทอดกฐิน จะทอดในตอนเช้าก็ได้ ทอดเพลแล้วก็ได้ สุดแล้วแต่สะดวก การเลี้ยงพระ ถ้าเป็นอย่างในชนบท ชาวบ้านจัดภัตตาหารเลี้ยงด้วย เจ้าของงานกฐินก็จัดไปด้วย อาหารมากมายเหลือเฟือ แม้ข้อนี้ ก็สุดแต่กาละเทศะแห่งท้องถิ่น

อนึ่ง ถ้าตั้งองค์กฐินในวัดที่จะทอดนั้น เช่น ในชนบทตอนเย็น ก็แห่องค์พระกฐินไปตั้งที่วัด กลางคืนมีการฉลอง รุ่งขึ้น เลี้ยงพระเช้าแล้วทอดกฐิน ถวายภัตตาหารเพล

การถวายผ้ากฐิน การถวายผ้ากฐินนั้น คือ เมื่อพระสงฆ์ประชุมพร้อมกันแล้ว เจ้าภาพ อุ้มผ้ากฐินนั่งหันหน้าตรงต่อพระประธาน ตั้งนะโม ๓ จบ แล้วหันหน้ามาทางพระสงฆ์ กล่าวคำถวายผ้ากฐิน ๓ จบ ถ้าเป็นกฐินสามัคคีก็มักเอาด้ายสายสิญจน์โยงผ้ากฐิน เมื่อจับได้ทั่วถึงกัน แล้วหัวหน้านำว่าคำถวาย ครั้นจบแล้ว พระสงฆ์รับว่า สาธุ เจ้าภาพก็ประเคนผ้าไตรกฐินแก่ภิกษุผู้เถระ ครั้นแล้วประเคนเครื่องบริวารอื่นๆ เสร็จแล้ว พระสงฆ์ก็ทำพิธีมอบผ้าให้แก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง ซึ่งเป็นพระเถระ มีจีวร

เก่า รัฐธรรมวินัย ครั้นเสร็จแล้ว พระสงฆ์อนุมโหนา เจ้าภาพกรวดน้ำรับพร ก็เป็นอันเสร็จพิธีการทอดกฐินเพียงนี้

พิธีกรานกฐิน

พิธีกรานกฐินเป็นพิธีฝ่ายภิกษุสงฆ์โดยเฉพาะคือภิกษุผู้ได้รับมอบผ้ากฐินให้นำผ้ากฐินไปทำ เป็นไตรจีวรผืนใดผืนหนึ่ง เย็บ ย้อม แห้งเรียบร้อยดีแล้ว เคาะระฆัง ประชุมกันในโรงพระอุโบสถ ภิกษุผู้รับผ้ากฐิน ถอนผ้าเก่าอธิษฐานผ้าใหม่ที่ตนได้รับนั้นเข้าสู่เป็นไตรจีวร เสร็จแล้ว ภิกษุรูปหนึ่ง ขึ้นสู่ธรรมาสน์แสดงพระธรรมเทศนา กล่าวคือเรื่องประวัติกฐินและอานิสงส์ครั้นแล้วภิกษุผู้รับผ้ากฐิน นั่งคุกเข่าตั้งนะโม ๓ จบ แล้วเปล่งวาจาในท่ามกลางชุมนุมนั้น ตามลักษณะผ้าที่กรานดังนี้

ถ้าเป็นผ้าสังฆาฏิ เปล่งวาจากรานกฐินว่า “อิมายสังฆาฎิยา กฐินิ อุตฺตรามิ” แปลว่า ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าสังฆาฏินี้ (ในเวลาวานั้นไม่ต้องว่าคำแปลนี้) ๓ จบ

ถ้าเป็นผ้าอุตตราสงค์ เปล่งวาจากรานกฐินว่า “อิมินาอุตฺตราสงฺเคน กฐินิ อุตฺตรามิ” แปลว่าข้าพเจ้ากรานกฐิน ด้วยผ้าอุตตราสงค์นี้ ๓ จบ

ถ้าเป็นผ้าอันตราวาสก (สบง) เปล่งวาจากรานกฐินว่า “อิมินาอันตราวาสเกน กฐินิ อุตฺตรามิ” แปลว่าข้าพเจ้ากรานกฐิน ด้วยผ้าอันตราวาสกนี้ ๓ จบ

ลำดับนั้น สงฆ์นั่งคุกเข่าพร้อมกันแล้วกราบพระ ๓ หน เสร็จแล้ว ตั้งนะโมพร้อมกัน ๓ จบ แล้วท่านผู้ได้รับผ้ากฐินหันหน้ามายังกลุ่มภิกษุสงฆ์ กล่าวคำอนุโมทนาประกาศดังนี้

“อตุตฺตํ อาวุโส สงฺฆสฺส กฐินิ ฐมฺมิโก กฐินตุถาโร อนุโมทามิ” ๓ จบ (แปลว่า อาวุโส! กฐินสงฆ์กราบแล้ว การกราบกฐินเป็นธรรม ข้าพเจ้าขออนุโมทนา)

คำว่า อาวุโส นั้น ถ้ามีภิกษุอื่นซึ่งมีพรรษามากกว่าภิกษุผู้ครองกฐินแม้เพียงรูปเดียวก็ตาม ให้เปลี่ยนเป็น ภนฺเต

ต่อนั้น สงฆ์ทั้งปวงรับว่า สาธุ พร้อมกันแล้วให้ภิกษุทั้งปวง อนุโมทนาเรียงองค์กันไปทีละรูปๆ ว่า “อตถตฺ ภนฺเต สงฺฆสฺส กฺขิณฺหฺมิมิโก กฺขิณฺตถาโร อนุโมทามิ” ๓ จบสงฆ์ทั้งปวงรับว่า สาธุ ทำดังนี้ จนหมดภิกษุผู้ประชุมอนุโมทนา

(ถ้าผู้อนุโมทนา มีพรรษาแก่กว่าสงฆ์ทั้งปวง ให้เปลี่ยนคำว่า ภนฺเต เป็น อาวุโส)

ในการว่าคำอนุโมทนานี้พึงนั่งคุกเข่าประนมมือเสร็จแล้วจึงนั่งพับเพียบลง

เมื่อเสร็จแล้ว ให้นั่งพร้อมกันคุกเข่าประนมมือ หันหน้าตรงต่อพระพุทธปฏิมา ว่าพร้อมกันอีก ๓ จบ แต่ให้เปลี่ยนคำว่า อนุโมทามิ เป็น อนุโมทาม เป็นอันเสร็จไปชั้นหนึ่ง

ต่อแต่นั้นกราบพระ ๓ หน นั่งพับเพียบ สวดปาฐะและคาถาเนื่องด้วยกรณกฐิน จบแล้วก็เป็นที่เสร็จพิธีการกรณกฐินอันสงฆ์กฐินสำหรับพระ

ในพระวินัย ระบุอนิสงส์กฐินไว้ ๔ คือ

๑. เข้าบ้านได้โดยมิต้องบอกลาภิกษุด้วยกัน
๒. เอาไตรจีวรไปโดยไม่ครบสำรับได้
๓. หั้นอาหารเป็นคณะโภชนาได้
๔. เก็บจีวรไว้ได้ตามปรารถนา
๕. ลากที่เกิดขึ้นเป็นของเธอผู้จำพรรษาในวัดนั้น

คำถวายผ้ากฐินอย่างมหานิกาย

อิมํ สปริวารํ กฐินจีวรทูลสํ สงฆสฺส โอโณชยาม (ว่า ๓ หน) แปลว่า “ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้ากฐินจีวรกับทั้งปริวารนี้ แต่พระสงฆ์”

คำถวายผ้ากฐิน อย่างธรรมยุตติกนิกาย

อิมํ ภนฺเต สปริวารํ กฐินทูลสํ สงฆสฺส โอโณชยาม สาธุ โน

ภนฺเต สงฺโฆ อิมํ สปริวารํ กฐินทุสฺสํ ปฏิคฺคณฺหาตุ ปฏิคฺคเหตฺวา จ อิมินา ทุสฺเสน กฐินํ อตฺถรตุ อมฺหากํ ทีฆรตฺตํ ทิตาย สุขาย

แปลว่า ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายผ้ากฐิน พร้อมทั้งปริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย และครั้นรับแล้วขอจงกรานกฐินด้วยผ้าเพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ล้นกาลนาน

ในการทอดกฐินนี้ ยังมีกฐินและข้อพิเศษที่ควรนำมากล่าวไว้ด้วย คือ ๑. จุลกฐิน ๒. ธงจระเข้

๑. จุลกฐิน มีกฐินพิเศษอีกชนิดหนึ่ง เรียกว่าจุลกฐินเป็นงานที่มีพิธีมาก ถือกันมาแต่โบราณว่า มีอานิสงส์มากยิ่งนัก วิธีทำนั้น คือเก็บฝ้ายมากทอเป็นด้าย และทอให้แล้วเสร็จเป็นผืนผ้าในวันเดียวกัน และนำไปทอดในวันนั้น กฐินชนิดนี้ ต้องทำแข่งกับเวลา มีผู้ทำหลายคน แบ่งกันเป็นหน้าที่ๆ ไป ในปัจจุบันนี้ไม่ค่อยนิยมทำกันแล้ว

“วิธีทอดจุลกฐินนี้ มีปรากฏในหนังสือเรื่องคำให้การชาวกรุงเก่าว่า บางที่เป็นของหลวงทำในวันกลางเดือน ๑๒ คือ ถ้าสืบรู้ว่าวัดไหนยังไม่ได้รับกฐิน ถึงวันกลางเดือน ๑๒ อันเป็นที่สุดของพระบรมพุทธานุญาต ซึ่งพระสงฆ์จะรับกฐินได้ในปีนั้น จึงทำผ้าจุลกฐินไปทอด มูลเหตุของจุลกฐินคงเกิดแต่จะทอดในวันที่สุดเช่นนี้ จึงต้องรีบร้อนชวนชายทำให้ทันเห็นจะเป็นประเพณีมีมาเก่าแก่ เพราะถ้าเป็นเช่นหลังก็จะเที่ยวหาซื้อผ้าไปทอดได้หากต้องทอใหม่ไม่” (จากวิธีทำบุญ ฉบับหอสมุด หน้า ๑๑๙)

๒. ธงจระเข้ ปัญหาที่ว่าเพราะเหตุไรจึงมีธงจระเข้ขึ้นในวัดที่ทอดกฐินแล้ว ยังไม่ปรากฏหลักฐาน และข้อวิจารณ์ อันสมบูรณโดยมิต้องสงสัย เท่าที่รู้จักมี ๒ มติ คือ ๑. ในโบราณสมัย การจะเดินทางต้องอาศัยดาวช่วยประกอบ เหมือน เช่น การยกทัพเคลื่อนขบวนในตอนจวนจะสว่าง จะต้องอาศัยดาวจระเข้ขึ้น เพราะดาวจระเข้ขึ้นในจวนจะสว่าง การทอดกฐิน มีภาระมาก บางที่ต้องไปทอด ณ วัดที่อยู่ไกลบ้าน ฉะนั้น การดูเวลาจึงต้องอาศัยดาว พอดาวจระเข้ขึ้น ก็เคลื่อนองค์กฐินไปสว่างเอาที่วัดพอดี และต่อมาก็คงมีผู้คิดทำธงในงานกฐิน ในชั้นต้น ก็คงทำธงทิวประดับประดาให้สวยงามทั้งที่องค์กฐิน ทั้งที่บริเวณวัด

และภายหลัง คงทวนจะให้ เป็นเครื่องหมายเนื่องด้วยกรานกฐิน ดังนั้น จึงคิดทำรูปพระเช้ เสมือนประกาศให้รู้ว่าทอดกฐินแล้ว

อีกมติหนึ่งเล่าเป็นนิทานโบราณว่า ในการแห่กฐินในทางเรือ ของอุบาสกผู้หนึ่ง มีพระเช้ตัวหนึ่งอยากได้นุญจึงอุทสาห์ว่ายตามเรือไปด้วย แต่ยังไม่ทันถึงวัดก็หมดกำลังว่ายตามต่อไปอีกไม่ไหว จึงร้องบอกอุบาสกว่า เหนื่อยนักแล้ว ไม่สามารถจะว่ายตามไปร่วมกองการกุศล วานท่านเมตตาช่วยเขียนรูปข้าพเจ้า เพื่อเป็นสักขีพยานว่าได้ไปร่วมการกุศลด้วยเถิด อุบาสกผู้หนึ่งจึงได้เขียนรูปพระเช้ยกเป็นธงขึ้นในวัดเป็นปฐม และสืบเนื่องมาจนบัดนี้

ประวัติของกฐิน

ประวัติของกฐินนั้นมีอยู่ว่า ครั้งหนึ่งภิกษุชาวเมืองปาฐา ประมาณ ๓๐ รูป มีความประสงค์จะไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ณ เมืองสาวัตถี จึงพากันเดินทางจากเมืองปาฐาไปสาวัตถี แต่พอไปถึงเมืองสาเกต ซึ่งอยู่ในระยะทางอีก ๖ โยชน์จะถึงสาวัตถี ก็เผชิญถึงวันเข้าพรรษาภิกษุเหล่านั้นจะเดินทางต่อไปไม่ได้ จึงจำพรรษาอยู่ในเมืองสาเกต ในระหว่างจำพรรษามีความร้อร่นอยากเฝ้าพระพุทธเจ้าโดยเร็ว พอออกพรรษาก็ออกเดินทางจากเมืองสาเกต ในเวลานั้นฝนยังตกมากอยู่ ทางเดินก็เป็นโคลนตมเปรอะเปื้อน เมื่อมาถึงเมืองสาวัตถีได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าทรงทราบความลำบากของพระภิกษุเหล่านั้น จึงทรงอนุญาตให้พระภิกษุทำพิธีกรานกฐิน ในระยะเวลาภายหลังวันออกพรรษาแล้วไป ๑ เดือน ภิกษุที่ได้ทำพิธีกรานกฐินแล้ว ย่อมได้รับอานิสงส์ คือความยกเว้นในการผิดวินัย ๕ ประการ เป็นเวลา ๔ เดือน (หมดเขตในวันเพ็ญเดือนสี่) อานิสงส์หรือความยกเว้นทั้ง ๕ ประการนั้น คือ

๑. เข้าบ้านได้โดยไม่ต้องลาภิกษุด้วยกัน
๒. เดินทางโดยไม่ต้องเอาไตรจีวรไปด้วย
๓. จันอาหารโดยล้อมวงกันได้
๔. เก็บอาหารที่ยังไม่ต้องการใช้ ไว้ได้

๕. ลากที่เกิดขึ้น ให้เป็นของภิกษุผู้จำพรรษาในวัดนั้น ซึ่งได้
กรานกฐินแล้ว

ที่กล่าวนี้เป็นประวัติของกฐิน ซึ่งเก็บความจากพระบาลี แต่ข้อความที่กล่าวข้างต้นนี้ยังเข้าใจยาก และไม่แลเห็นว่าเหตุผลเนื่องถึงกันอย่างไร ฉะนั้นจึงต้องอธิบายขยายความสักเล็กน้อย

ตามหลักวินัย ภิกษุจะเข้าบ้านต้องบอกลากัน จะเดินทางต้องเอาไตรจีวรไปให้ครบชุดเวลาฉันอาหารต้องนั่งเรียงกัน จะล้อมวงกันไม่ได้ จีวรที่เหลือใช้เก็บไว้ได้เพียง ๑๐ วัน ลากที่เกิดขึ้นต้องให้แก่ภิกษุผู้มีอาวุโส คือที่บวชนานที่สุด ข้อบังคับเหล่านี้ ย่อมเป็นความลำบากแก่ภิกษุทั้งหลายเป็นอันมาก เช่นการเข้าบ้านต้องบอกลากันเสมอไปนั้น ถ้าเผชิญอยู่คนเดียว ไม่มีใครจะรับลา ก็เข้าบ้านไม่ได้ การเดินทางต้องเอาไตรจีวรไปให้ครบ หมายความว่าต้องเอาผ้าถุงห่มไปให้ครบชุด คือ สบง (ผ้าถุง) จีวร (ผ้าห่ม) สังฆาฏิ (ผ้าซ้อนผ้าห่ม) ในครั้งก่อน ภิกษุไม่มีโอกาสได้ผ้าบางเนื้อละเอียดอย่างสมัยนี้เสมอไป ถ้าไปได้ผ้าเปลือกไม้หรือผ้าอะไรชนิดหนา การที่จะนำเอาไปด้วยนั้นไม่เป็นการง่าย ภิกษุ ๓๐ รูป ที่เดินทางมาเฝ้าพระพุทธเจ้า ก็ได้รับความลำบากในเรื่องนี้มาแล้ว การห้ามฉันอาหารล้อมวง และบังคับให้นั่งเรียงกันฉันอาหารนั้น ถ้ามีอาหารน้อยก็ทำความลำบาก เราทราบอยู่แล้วว่าการรับประทานแยกกันย่อมปลื้มอาหารมากกว่าการรับประทานรวมกัน เรื่องนี้ภิกษุ ๓๐ รูป ที่เดินทางมาเฝ้าพระพุทธเจ้า ก็คงได้รับประสบการณ์ความลำบากเรื่องนี้มา ในระหว่างทางเหมือนกัน เรื่องจีวรที่ไม่ต้องการใช้นั้น ในชั้นเดิมเป็นความมุ่งหมายของพระพุทธเจ้า ที่จะไม่ให้พระภิกษุเก็บสะสมทรัพย์สมบัติ ถ้ามีอะไรเหลือใช้ จะเก็บไว้ไม่ได้ ต้องให้คนอื่นเสีย โดยเฉพาะเรื่องจีวรนี้มีบัญญัติว่า ถ้ามีจีวรเหลือใช้เก็บไว้ได้เพียง ๑๐ วัน พ้น ๑๐ วันไปแล้วต้องสละให้คนอื่นไป ถ้าจะไม่สละต้องทำพิธี ๒ อย่าง อย่างหนึ่งเรียกว่า "วิกัป" คือไปทำความตกลงกับภิกษุอีกรูปหนึ่งให้เป็นเจ้าของจีวรด้วยกัน แล้วมอบให้ตนเก็บไว้ อีกอย่างหนึ่งเรียกว่า "อธิษฐาน" คือถ้าจีวรที่เหลือใช้นั้นใหม่กว่าของที่ใช้อยู่ ก็เอามาใช้เสีย แล้วสละของเก่าให้คนอื่นไป การห้ามกวาดขันไม่ให้เก็บผ้าจีวรไว้เกินต้องการเช่นนี้ ในบางครั้งก็เกิดความ

ลำบากเช่น ถูกขโมยลักจิวร ซึ่งเคยถูกกันมานานมากในครั้งพุทธกาล หรือมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้จิวรนั้นใช้ไม่ได้ ก็ไม่มีสำรองเสียเลย ในเรื่องลาภที่เกิดขึ้นในวัดนั้น มีข้อบังคับกวดขันว่าให้ได้แก่ภิกษุที่มีพรรษายุกัลมากที่สุด คือที่บวชก่อนคนอื่น ในเรื่องนี้ทำความเดือดร้อนหลายครั้ง เช่นภิกษุอยู่ในวัดเดียวกัน อดอยากมาด้วยกัน มีผู้เฒ่าของมาถวาย และในวันที่มีผู้เฒ่าของมาถวายนั้น เผอิญมีภิกษุจรมมาพักอยู่ในวัดนั้นด้วย และภิกษุจรมมีพรรษายุกัลมากกว่าภิกษุที่อยู่ในวัด ลากนั้นก็ต้องตกเป็นของภิกษุที่จรมมา ส่วนภิกษุที่อยู่ในวัดก็ไม่มีส่วนได้

ความขัดข้องลำบากเกิดจากทางวินัยอย่างนี้ พระพุทธเจ้าได้ทรงเห็นมานานแล้ว แต่วินัยของพระพุทธเจ้าไม่เหมือนกฎหมาย คือกฎหมายที่บัญญัติไว้แล้ว ถ้ารู้สึกละเมิดก็ประกาศเลิก และบัญญัติใหม่ ส่วนวินัยของพระพุทธเจ้าประกาศเลิกไม่ได้ ได้แต่งดชั่วคราว หรือมีข้อยกเว้นพิเศษให้ เมื่อได้ทรงเห็นความลำบากของภิกษุที่มาเฝ้า ทรงเห็นชัดว่าควรให้ความยกเว้นในเรื่องหอบหิ้วเอาไตรจีวรมา และทรงยกเว้นในข้อนี้ก็เลยทรงประทานข้อยกเว้นอื่นๆ ที่ทรงดำริมาแล้วแต่ก่อนด้วย จึงเกิดมีข้อยกเว้นขึ้น ๕ ข้อดังกล่าวมาข้างต้น

แต่การที่งดใช้วินัยชั่วคราว หรือให้ความยกเว้นเป็นพิเศษนั้น จะให้กันเฉยๆ ไม่ได้ พระภิกษุต้องได้ทำความดีอันใดอันหนึ่ง จึงจะได้รับความยกเว้น ฉะนั้นการที่จะให้ภิกษุได้รับความยกเว้นในข้อนี้ พระพุทธเจ้าจึงทรงบัญญัติให้มีพิธีกรานกฐิน พิธีกรานกฐินต้องถือเป็นความดีความชอบอย่างหนึ่ง เพราะการทำจิวรในสมัยนั้นไม่ใช่ของง่ายๆ ตามปกติเวลามีการทำจิวร ภิกษุย่อมได้รับความยกเว้นในวินัยหลายข้ออยู่แล้ว เมื่อต้องมาทำจิวรโดยรีบร้อนให้เสร็จในวันเดียว และตกเป็นสมบัติของคณะสงฆ์อีกเช่นนี้ ก็ควรเป็นความชอบที่พึงได้รับความยกเว้นใน

การทอดกฐิน

เป็นประเพณีที่มีความ เกี่ยวข้องกับการเข้าพรรษาของพระภิกษุสงฆ์ เนื่องจากในวันแรม ๑ ค่ำเดือน ๘ ซึ่งเป็นวันเข้าพรรษาพระภิกษุทุกรูปต้องจำพรรษาที่วัดใดวัดหนึ่งตไปค้างแรมที่อื่นเป็นเวลาถึง ๓ เดือนจนถึงวันออกพรรษาคือ สิ้นราตรีวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๑ หลังออกพรรษาไปแล้วจึงจะมีการทอดกฐินกันคร้ทธาเลื่อมใสในพระพุทศาสนาและตระหนัก ถึงอนิสงส์อันไพศาลของการทอดกฐิน

กฐินทาน เป็นบุญที่พิเศษกว่าบุญอื่น ด้วยเหตุหลายประการอาทิเช่น เป็นบุญที่เกิดจากพุทธประสงค์ ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงเล็งเห็นความสำคัญในการผลัดเปลี่ยนจีวรเก่าของ

พระภิกษุสงฆ์ จึงทรงมีพุทธานุญาตให้พระภิกษุสงฆ์รับฝักกฐินเพื่อผลัดเปลี่ยนไตรจีวรเก่าได้

เป็นกาลทาน คือ ทานที่จำกัดด้วยกาลเวลา ต้องถวายภายในกำหนด ๑ เดือนนับแต่ออกพรรษา

เป็นสังฆทาน คือไม่เฉพาะเจาะจงภิกษุรูปใดรูปหนึ่งพระภิกษุที่จำพรรษาในวัดนั้นๆต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ รูปพระภิกษุผู้รับฝักกฐินต้องจำพรรษาที่วัดนั้นโดยมิขาดพรรษาและตั้งใจ

ฝึกฝนอบรมตนเองให้มีความบริสุทธิ์ผุดผ่องยิ่งๆ ขึ้นไปเตรียมพร้อมเป็นนื้อนาบุญแก่ชาวโลกแต่ละวัดรับกฐินได้เพียงปีละครั้งเท่านั้นผ้าไตรจีวรต้องถูกต้องตามลักษณะที่สงฆ์กำหนดไว้

การทอดกฐินจึงเป็นบุญใหญ่ที่ทั้งพระภิกษุสงฆ์และสาธุชนต่างได้รับอนิสงส์อันไพศาลด้วยกันทั้งสองฝ่ายและเป็นบุญที่เกิดได้ยาก ต้องมีองค์ประกอบหลายประการจึงขอเชิญชวนท่านสาธุชนทั้งหลายมาร่วมกันสร้างบุญใหญ่ในครั้งนี้ เพื่อความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต และเพื่อสะสมบุญไว้เป็นเสบียงติดตัวไปใน ภพชาติเบื้องหน้าอีกทั้งยังเป็นการสืบทอดประเพณีที่ดิงามนี้ให้ดำรงอยู่ต่อไปตลอดกาลนาน

อานิสงค์ของกฐิน

๑. ทำให้เป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์สินสมบัติมากและประสบความสำเร็จ
ในหน้าที่การงานได้โดยง่าย

๒. ทำให้มีจิตใจเข้มแข็ง บริสุทธิ์ และผ่องใสอยู่เสมอ

๓. ทำให้มีจิตใจตั้งมั่นเป็นสมาธิและเข้าถึงธรรมได้โดยง่าย

๔. ได้ชื่อว่าเป็นผู้ใช้ทรัพย์สินสมบัติให้เกิดเป็นกุศลติดตัวไปภพ
เบื้องหน้าได้อย่างเต็มที่

๕. ทำให้เป็นคนรูปงาม ผิวพรรณงามเป็นที่รักของบุคคลทั่วไป

๖. ทำให้มีชื่อเสียงเกียรติคุณน่ายกย่องสรรเสริญ เป็นที่ตั้งแห่ง
ศรัทธา นำเคารพนับถือ

๗. ทำให้ผู้นั้นแม้ตายแล้ว ก็ได้ไปเกิดในโลกสวรรค์

- ในอันดับแรกเมื่อตายจากความเป็นคนจะไปเกิดเป็น
เทวดาและลงมาจุติเป็นเจ้าจักรพรรดิปกครองประเทศ ทั่วโลก
มีมหาสมุทรทั้ง ๔ เป็นขอบเขต ๕๐๐ ชาติ

- เมื่อบุญแห่ง ความเป็นจักรพรรดิสิ้นไป บุญหย่อนลงมา
จะเป็นพระมหากษัตริย์ ๕๐๐ ชาติ

- เมื่อบุญแห่งความเป็นพระมหากษัตริย์หมดไป ก็เกิดเป็น
เศรษฐี ๕๐๐ ชาติ

- เมื่อบุญแห่งความเป็นเศรษฐีหมดไป ก็เกิดเป็นอนุเศรษฐี
๕๐๐ ชาติ

- เมื่อบุญแห่งความเป็นอนุเศรษฐีหมดไป ก็เกิดเป็นคหบดี
๕๐๐ ชาติ

รวมความแล้วองค์สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถตรัสไว้ว่า คนที่
ทอดกฐินทานครั้งหนึ่งก็ดี หรือ ร่วม ทอดกฐินก็ดี บุญบารมีส่วนนี้ยัง
ไม่ทันหมด ก็เข้านิพพานก่อนก็ได้

กฐินทาน นับเป็นมหากาลทานที่ยิ่งใหญ่ เนื่องจากเมื่อกระทำ
ไปแล้ว มีอานิสงค์ต่อเนื่องยาวนาน ไม่ว่าใครก็ไม่อาจพลาดโอกาสบุญ
สำคัญเช่นนี้ ปราศรณจะเป็นประธานกฐินสักครั้งหนึ่งในชีวิต ดังจะเห็น
ได้จาก ภาพวีรบุรุษผู้มีบุญจำนวนมาก ใช้เวลาเดินร่วมชั่วโม่งจึง

เสร็จสิ้น คือ แรงบันดาลใจของผู้ที่ได้พบเห็น ถึงความเป็นปีกแผ่น
มันคง ในบรรพบุรุษศาสนา ได้กลายเป็นกลไกหลักสำคัญ ที่ผลักดันเหล่า
พุทธบริษัท ให้หันมารวมพลังกันสร้างความดีอย่างไม่มีข้อแม้เงื่อนไขเป็น
บุญพิเศษที่จะมารื้อฟื้นจนของพวกเราให้สิ้นเชื้อไม่เหลือเศษ

"เราไม่มีความจำเป็นจะต้องจนอีกต่อไปแล้ว ชาตินี้เราได้พิสูจน์
แล้วว่า ความจนไม่จำเป็นสำหรับชีวิตเรา เมื่อจนแล้วจะสร้างบารมีก็ไม่
สะดวก เพราะว่าวันหนึ่งคืนหนึ่งเราก็คิดแต่ว่า เราจะไปหาทรัพย์จากที่
ไหนมาหล่อเลี้ยงสังขาร และครอบครัวที่เราจะต้องดูแลอีกมากมาย
ทรัพย์ที่ได้มาส่วนมากจะได้มาจากการดิ้นรนต่อสู้ ซึ่งหนีไม่พ้นว่าบางครั้ง
ก็ต้องทุกข์ ทำปาณาติบาต คีล ๕ ข้อของเราก็พึงพินาศหมด"

ปัจจุบันนี้เราอาจจะไม่รวยอย่างที่เรอยากจะทำ แต่บุญที่เรา
ทำในวันนี้จะเป็นฝังสำเร็จเต็มทีในภพเบื้องหน้า เพราะชาตินี้เป็นชาติ
ประกอบเหตุ ชาติถัดไปเป็นชาติเสวยผล ส่วนหนึ่งจะมาส่งผลในปัจจุบัน
ชาตินี้ จะมาตัดรอนวิบากกรรม รื้อฟื้นจนเชื่อมสายสมบัติให้เราพอมีสร้าง
บารมีได้ต่อเนื่อง เพื่อที่จะได้ฝังรวยต่อไปในอนาคต ที่จะทำให้เราสร้าง
บารมีได้อย่างสะดวกสบาย

อานิสงค์การทำบุญทุกชนิด

บุญกิริยาวัตร

บุญกิริยาวัตร แปลว่าหลักแห่งการบำเพ็ญบุญ หรือหลักแห่งการทำบุญ บุญกิริยาวัตร โดยย่อมี ๓ อย่าง คือ

๑. ทานมัย บุญเกิดจากการให้ทาน
๒. ศีลมัย บุญเกิดจากการรักษาศีล
๓. ภาวนามัย บุญเกิดจากการเจริญภาวนา

หมายความว่า วิธี หรือหลักแห่งการทำบุญในพระพุทธศาสนา เมื่อพูดโดยย่อแล้วก็มีเพียง ๓ อย่าง คือ ทาน ศีล ภาวนา แต่ถ้าขยายความให้กว้างออกไป บุญกิริยาวัตรมี ๑๐ ประการ คือ

๑. ทานมัย บุญเกิดจากการให้ทาน
๒. ศีลมัย บุญเกิดจากการรักษาศีล
๓. ภาวนามัย บุญเกิดจากการเจริญภาวนา
๔. อปจายนมัย บุญเกิดจากการอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่
๕. ไวยยาวัจจมัย บุญเกิดจากการชวนช่วยในกิจที่ชอบ
๖. ปัตติทานมัย บุญเกิดจากการให้ส่วนบุญ
๗. ปัตตานุโมทนา มัย บุญเกิดจากการอนุโมทนาส่วนบุญ
๘. ธรรมัสสวนมัย บุญเกิดจากการฟังธรรม
๙. ธรรมเทศนามัย บุญเกิดจากการแสดงธรรม
๑๐. ทิฏฐุชุกัมม การทำความเห็นให้ตรง การปรับปรุงความคิดเห็นให้ถูก

มาสร้างบุญกันเถอะ

๑. นั่งสมาธิ อย่างน้อยวันละ ๑๕ นาที (หรือ เดินจงกรม ก็ได้) อาณิสสฺส เพื่อสติปัญญาที่เฉลียวฉลาดขึ้นทั้งภพนี้และภพหน้า เพื่อจิตใจที่สว่างผ่องปรนจาก กิเลส ปล่อยวางได้ง่าย จิตจะรู้วิธีแก้ปัญหาชีวิต โดยอัตโนมัติ ชีวิตจะเจริญรุ่งเรืองไม่มีวันอัปมงคล ผิดพรณผ่องใส สุขภาพกายและจิตแข็งแรง เจ้า กรรมนายเวร และญาติมิตรที่ ล่วงลับ จะได้ บุญกุศล

๒. สวดมนต์ ด้วย พระคาถา ต่างๆ อย่างน้อยวันละครั้งก่อนนอนอาณิสสฺส เพื่อให้ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ คุ่มครอง ชีวิตหน้าที่การงานเจริญก้าวหน้า เงินทองไหลมาเทมา แคล้วคลาดจากอุปสรรคทั้งปวง จิตจะเป็นสมาธิ ได้เร็ว แนะนำพระคาถา พาหุงมหากา, พระคาถาชินบัญชร, พระคาถา ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก เป็นต้น เมื่อสวดเสร็จต้อง แผ่เมตตาทุกครั้ง

๓. ถวายยารักษาโรค ให้วัด, ออกเงินค่ารักษาให้พระตาม โรงพยาบาลสงฆ์อาณิสสฺส ก่อให้เกิดสุขภาพร่มเย็นทั้งครอบครัว โรคที่ไม่หาย จะทุเลา สุขภาพกาย จิตแข็งแรง อายุยืนทั้งภพนี้ และภพหน้า ถ้าป่วย ก็จะไม่ขาดแคลนการรักษา

๔. ทำบุญตักบาตร ทุกเช้า อาณิสสฺส ได้ช่วยเหลือศาสนาต่อไป ทั้งภพนี้และภพหน้า ไม่ขาดแคลนอาหาร ตายไปไม่หิวโหย อยู่ใน ภพที่ไม่ขาดแคลน ข้าวปลาอาหาร อุดมสมบูรณ์

๕. ทำหนังสือ หรือสื่อต่างๆเกี่ยวกับ ธรรมะ แจกฟรีแก่ผู้คนเป็น ธรรมทาน อาณิสสฺส เพราะธรรมทานชนะการให้ทานทั้งปวง ผู้ให้ ธรรม จินสว่างไปด้วย ลากยศ สรรเสริญ บัญญา และ บุญบาร มีอย่างท่วมท้น เจ้ากรรมนายเวร อโหสิกรรม ให้ ชีวิตจะเจริญรุ่งเรืองอย่างไม่คาดฝัน

๖. สร้างพระ สร้างพระถวายวัด อาณิสสฺส ผ่อนปรนหนี้กรรม ให้บางเบา ให้ชีวิตเจริญรุ่งเรือง สิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ่มครอง แคล้วคลาดจากอุปสรรคทั้งปวง ครอบครัวเป็นสุข ได้เกิดมาอยู่ในร่มโพธิ์ ของ พุทธศาสนา ตลอดไป

๗. แบ่งเวลาชีวิตไป บวชชีพราหมณ์ หรือ บวชพระ อย่างน้อย ๙ วันขึ้นไป อานิสงส์ ได้ตอบแทนคุณพ่อแม่อย่างเต็มที่ ผ่อนปรน หนี้กรรม อุทิศผลบุญให้ญาติ มิตรและ เจ้ากรรมนายเวร สร้างปัจจัยไปสู่ นิพพาน ในภพต่อไป ได้เกิดมาอยู่ในร่มโพธิ์ของ พุทธศาสนา จิตเป็น กุศล

๘. บริจาคเลือด หรือ บริจาค ร่างกาย อานิสงส์ ผิดพรณผ่องใส สุขภาพแข็งแรง ช่วยต่ออายุ ต่อไปจะมีผู้คอยช่วยเหลือไม่ให้ตกทุกข์ได้ ยาก เทพดา ปกปักรักษา ได้เกิดมามีร่างกายที่งดงามในภพหน้า ส่วน ภพนี้ก็มีราศีผุดผ่อง

๙. ปล่อยนก ปล่อยปลา ที่ซื้อมาจากตลาดรวมทั้ง ปล่อย สัตว์ ไถ่ชีวิต สัตว์ต่างๆ อานิสงส์ ช่วยต่ออายุ ขจัดอุปสรรคในชีวิต ชดใช้หนี้ กรรม ให้ เจ้ากรรมนายเวร ที่ เคยกินเข้าไป ให้ทำมาค้าขึ้น หน้าที่การ งานคล่องตัวไม่ติดขัด ชีวิตที่ผุดหวังจะค่อยๆ พื้นคืนสภาพที่สดใสเป็น อิศระ

๑๐. ให้อุปการการศึกษา, บริจาคหนังสือ หรือสื่อการเรียนต่างๆ, อาสาสอนหนังสือ อานิสงส์ ทำให้มี สติปัญญา ดี ในภพต่อไป จะฉลาด เฉลียวมีปัญญา ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนอย่างรอบรู้ สติปัญญาสมบูรณ์ พร้อม

๑๑. ให้อุปการคน, ให้อุปการคนที่ยากไร้ (ไม่ใช่การให้ยืม) อานิสงส์ ทำให้เกิดลาภไม่ขาดสายทั้ง ภพนี้ และ ภพหน้า ไม่ตกทุกข์ได้ ยาก เกิดมา ซาติน้ำ จะร่ำรวยและไม่มีหนี้สิน ความยากจนในชาตินี้ จะทุเลาลง จะได้เงินทองกลับ มาอย่างไม่คาดฝัน

๑๒. รักษาศีล ๕ หรือ ศีล ๘ อานิสงส์ ไม่ต้องไปเกิดเป็น เปรต หรือ สัตว์นรก ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ผู้ประเสริฐ ครอบบริบูรณ์ ชีวิตเจริญ รุ่งเรือง กรรมเวร จะไม่ถาโถม ภัยอันตรายไม่ย่างกราย เทพดา นางฟ้า ปกปักรักษา

อานิสงส์ ๑๐ ข้อของการ ไม่กินเนื้อสัตว์

๑. เป็นที่รักของบรรดา เทพ พรหม ตลอดจนมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย
๒. จิตอันเป็นมหาเมตตาย่อมบังเกิดขึ้น
๓. สามารถตัดขาดความอาฆาต ดับอารมณ์ที่เยี่ยมโหดเคียดแค้นในใจลงได้
๔. ปราศจากโรคภัยร้ายแรงมาเบียดเบียนร่างกาย
๕. มีอายุยืนขวัญยืน
๖. ได้รับการปกป้องคุ้มครองจาก เทพ ทั้งปวง
๗. ยามหลับ นิมิต เห็นแต่สิ่งที่ดีงามเป็นสิริมงคล
๘. ย่อมระงับการ จองเวร สลายความอาฆาตแค้นซึ่งกันและกัน
๙. สามารถดำรงอยู่ในกระแส พระนิพพาน ไม่พลัดหลงตกลงสู่อบายภูมิ
๑๐. ทันททีละ สันขาร จากโลกนี้ จิตจะมุ่งสู่ สวรรค์นิมิต

อานิสงส์การจัด สร้างพระพุทธรูป หรือสิ่งพิมพ์อันเกี่ยวกับ พระธรรม คำสอน เป็นกุศลดังนี้

๑. อุกุศลกรรม ใน อดีตชาติ แต่ปางก่อน จะเปลี่ยนจากหนักเป็นเบา จากเบาเป็นสูญ
๒. สิ่งศักดิ์สิทธิ์ คุ้มครอง สรรพภัยอันตรายสลาย ปวงภัยไม่มี คนคิดร้ายไม่สำเร็จ
๓. เจ้ากรรมนายเวร ใน อดีตชาติ แต่ปางก่อน เมื่อได้รับ ส่วนบุญ ไปแล้วก็จะเลิก จองเวร จองกรรม
๔. เหล่า ยักษ์ ฝราษส ภูพิชเสื้อร้าย ไม่อาจเป็นภัยอยู่ในที่ใดก็แล้วคลาดจากภัย
๕. จิตใจสงบ ราคี ผ่องใส สุขภาพแข็งแรง กิจการงานเป็นมงคล รุ่งเรืองก้าวหน้าผู้คนนับถือ

๖. มั่นคงในคุณธรรม ความอุดมสมบูรณ์ปรากฏ (เกินความคาดฝัน) ครอบครัวยุชฌิมต์ วาสนายั่งยืน

๗. คำกล่าวเป็นลัจจ์ ฟาดินปรารถน์ ทวยเทพ ยินดี มิตรสหาย ปรีดา หนี้สินจะหมดไป

๘. คนโง่สิ้นขลา คนเจ็บหายได้ คนป่วยหายดี ความทุกข์หาย เข็ญ สตรีจะได้ เกิด เป็นชายเพื่อ บวช

๙. พันจากมวล อกุศล เกิดใหม่บุญเกื้อหนุน มีปัญญาล้ำเลิศ บุญกุศลเรืองรอง

๑๐. สิ่งที่สร้างจะบังเกิดเป็น กุศลจิต แก่ทุกคนที่ได้พบเห็น เป็นเนื่อนาบุญอย่างเอนกทุกชาติของผู้สร้างที่เกิดจะได้ฟัง ธรรม จาก พระอริยเจ้า ปัญญาในธรรมแก่กล้า สามารถได้ อภิญาหก สำเร็จ โพธิญาณ

อานิสงส์ การ บวชพระ บวชชีพรหมณ์

(บวช ชั่วคราวเพื่อ สร้างบุญ, อุทิศ ให้พ่อแม่ เจ้ากรรมนายเวร)

๑. หน้าที่การงานจะเจริญรุ่งเรือง ได้ลาภ ยศ สรรเสริญ ตามปรารถนา

๒. เจ้ากรรมนายเวร จะ อโหสิกรรม หนี้กรรม ในอดีตจะคลี่คลาย

๓. สุขภาพแข็งแรง สติปัญญาแจ่มใส ปัญหาชีวิตคลี่คลาย

๔. เป็นบัจจยสุ พระนิพพาน ในภพต่อๆ ไป

๕. สิ่งศักดิ์สิทธิ์ คุ่มครอง โภภะอันตรายผ่อนหนักเป็นเบา

๖. จิตใจสงบ ปล่อยวางได้ง่าย มองเห็น ลัทธิธรรม แห่งชีวิต

๗. เป็นที่รักที่ เมตตามหานิยม ของมวลมนุษยย์มวลสัตว์และ

เหล่า เทวดา

๘. ทำมาค้าขึ้น ไม่อับจน การเงิน ไม่ขาดสายไม่ขาดมือ

๙. โรคภัย ของตนเอง ของพ่อแม่ และของคนใกล้ชิดจะเบา

บางและ รักษาหาย

๑๐. ตอบแทน พระคุณ ของ พ่อแม่ ได้เต็มทีสำหรับผู้ บวช ไม่ได้เพราะติดภาระกิจต่างๆ ก็สามารถได้รับ อานิสงส์ เหล่านี้ ได้ด้วย

การสร้างคนให้ได้ บวช สนับสนุนส่งเสริม อาสาการให้คนได้บวช
ถวายนัตถะยอด พระเจดีย์ ได้รับการเคารพยกย่อง เกิดในชาติ
ตระกูลสูง มีสง่าราศี
ถวายทองคำ ฝิวพรรณงาม เปล่งปลั่ง อุดมมั่งคั่ง
ถวายเงิน ใจสว่างไสว อยู่เย็นเป็นสุข
ถวายอัญมณี รัศมีกายทิพย์สว่าง มีราศี มักประสบโชคดี
ถวาย บรรจุพระเครื่อง มีกำลังใจต่อสู้กับอุปสรรค มักมีคนช่วย
เหลือเวลามีปัญหา
ถวายแผ่นทองคำเปลวปิด องค์พระเจดีย์ มีราศีฝิวพรรณงาม
ใจสว่าง อบอุ่นใจ
ถวาย อิฐ หิน ปูน ทราย มีแต่ความมั่นคงในชีวิต ใจคอดหนัก
แน่น ไม่โลเล
สร้างองค์พระเจดีย์ มักได้สิ่งอันพึงปรารถนา สุขภาพดี ไม่มี
วันอดตาย
ถวายธงหลากสีประดับองค์พระธาตุ มีสง่าราศี กายทิพย์สว่าง

ถวายโคมไฟ ให้แสงสว่าง, เทียน ใจสว่าง ชีวิตสะดวกสบาย
มีอุปสรรคน้อยลง มีปัญญาธรรมสูงขึ้น เบิกทางสู่ทิพย์เนตร
ถวายดอกไม้ อันบริสุทธ์ต่างๆ สุขสงบใจ ใจสะอาดสดชื่น
ผ่องแผ้ว
ถวายรูป เครื่องหอม ต่างๆ อบอุ่นมั่นคงในใจ ใจสว่างมีอุปสรรค
น้อยลง มีกลิ่นกายสะอาด รู้สึกสดชื่นเสมอ
ถวายแผ่นหินปูพื้นพระเจดีย์ มีบริวารดี มีสมาธิดีขึ้น มีเวลา
ปฏิบัติธรรมมากขึ้น
ถวายกระจกสีประดับองค์พระเจดีย์ กายทิพย์สว่าง มีสง่าราศี
มีคนศรัทธา เห็นความดีในตัว
ถวายผ้าเหลืองครอง (ห่ม) องค์พระเจดีย์ เพิ่ม เนกขัมมบารมี
ใจสงบขึ้น มีโอกาสได้วิมุตติธรรมเร็วขึ้น
สร่งน้ำพระธาตุ ใจสะอาดสงบสว่างขึ้น กายและใจชุ่มชื้นแจ่ม

โล สุธภาพดี

ถวายข้าว อาหาร เวรข้าวบูชาพระธาตุ อุดมสมบูรณ์ อิ่มอกอิ่มใจ สุธภาพดี

เวียนเทียนรอบองค์พระเจดีย์ เพิ่มวิสัยปัจจัยแห่งกุศลธรรม เป็นสิริมงคล ช่วยยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น สะอาดขึ้น

แสดงความเคารพอย่างสูงสุดต่อพระธาตุจากใจจริง เป็นที่เคารพยกย่อง มักไม่มีใครเข้าใจผิดหรือมองอะไรผิดๆ ได้บารมีวิมุตติธรรมจากพระบรมธาตุ พาไปสู่วิสุทธิมรรค ผล นิพพานได้เร็วยิ่งขึ้น

เป็นเจ้าของ หรือมีส่วนช่วยจัดงานฉลองพระธาตุ ประสบสุขในชีวิตโดยทั่ว ไปแทบทุกด้านอุดมมั่งคั่ง มีคนเคารพยกย่องช่วยเหลือเสมอ

บูรณซ่อมแซมเจดีย์พระธาตุ สุธภาพดี อายุยืน รูปร่างหน้าตาผิวพรรณดี มีฐานะมั่นคง

สร้างเจดีย์ บรรจุ พระบรมธาตุ ชีวิตมั่นคงสุขสมปรารถนาทุกด้าน เป็นที่เคารพยกย่อง ได้มรรคผล นิพพาน เร็วขึ้น

ทั้งหมดนี้เป็นเพียงตัวอย่าง บุญ ที่ยกขึ้นมาเพื่อแสดงให้เห็นถึง อานิสงส์ ที่ท่านพึงจะได้รับ จงเร่ง ทำบุญ เสียแต่วันนี้ เพราะเมื่อท่าน ล่วงลับ ท่านไม่สามารถ สร้างบุญ ได้อีกจนกว่าจะได้เกิด หากท่านไม่มี บุญ มาหนุนนำแรง กรรม อาจดึงให้ท่านไป สู่ภพ เดรัจฉาน ภพเปรต ภพสัตว์ นรก ที่ไม่อาจ สร้างบุญ สร้างกุศล ได้ ต่อให้ญาติโยมทำบุญ อุทิศ ให้ก็อาจไม่ได้รับบุญ

ดังนั้นท่านจงพึงตนเองด้วยการสร้างสม บุญบารมี ซึ่ง เป็น ทรัพย์สินที่ท่านจะนำติดตัวไปได้ทุกภพทุกชาติเสียแต่วันนี้ด้วยเทอญ

พระคาถา

คาถาแผ่เมตตา

(แผ่ให้สรรพสัตว์ทั้งหลาย)

สัพเพ สัตตา อะเวรา โหนตุ

อัปพะยาปัชฌา โหนตุ

อะนีฆา โหนตุ

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย
ด้วยกันทั้งสิ้น

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

จงมีความสุขกาย สุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเทอญ

คาถาแผ่ส่วนกุศล

อิทัง เม มาตาปิตูนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ มาตาปิตะโร

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่มารดา บิดาของข้าพเจ้า ขอให้มารดา
บิดาของข้าพเจ้ามีความสุข

อิทัง เม ญาติานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาติะโย

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า ขอให้ญาติ
ทั้งหลายของข้าพเจ้ามีความสุข

**อิทัง เม ครูปิชฌายาจริยานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ครูปิชฌายา
จริยา**

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ของข้าพเจ้า ขอให้
ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ของข้าพเจ้ามีความสุข

อิทัง สัพพะเทวะตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพเทวา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่เทวดาทั้งหลายทั้งปวง ขอให้เทวดาทั้ง

หลายทั้งปวงมีความสุข

อิหัง สัพพะเปตานิ โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เปตา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่เปรตทั้งหลายทั้งปวง ขอให้เปรตทั้ง

หลายทั้งปวงมีความสุข

อิหัง สัพพะเวรีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพเวรี

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายทั้งปวง ขอให้

เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายทั้งปวงมีความสุข

อิหัง สัพพะสัตตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ สัตตา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ขอให้สัตว์ทั้ง

หลายทั้งปวงมีความสุขทั่วหน้ากันเทอญ

คาถาคณินิยม

เอหิสาธิกา ยงยง พุทฺธัง อาคัจฉาหิ สาธิกาทิง กระธนัง ตาวังควา

เอหิมะมะ สุวะโปตะโก อะยัง ราชา สุวัณณะวัณณา สาธิกา

นัง มะโหสะโต ปิยังมะมะ

ใช้สวดภาวนาเมื่อต้องการติดต่อเจรจาในเรื่องสำคัญ คำขาย

เพื่อให้คนนิยมชมชอบ

คาถาเจ้านายเมตตา

ปัญจะมังสิระสังขาตัง นาทาย นะกาโร โหติ สัมภะโว อิสวาสุ

ให้สวดท่องภาวนา ๓ จบ ก่อนออกจากบ้าน แล้วเจ้านาย

จะเมตตา

คาถาเมตตาตามหานิยม

นะเมตตา โมกรุณา พุทธปรายณี ธาณินดี ยะเอ็นดู นะโมพุทธา

ยะ นะมะอะอุ

ใช้ภาวนาคาถาก่อนออกจากบ้าน จะทำให้คนที่พบเจอมีความ

รู้สึกที่ดี การติดต่อใดๆ ก็จะราบรื่นไม่ติดขัด

หรือขออีกสำนักหนึ่งว่าสั้นๆ ดังนี้

เมตตา คุณะณัง อะระหัง เมตตา

คาถาอุปถัมภ์

อติปาระมิตาติงสา อติสัพพัญญูมาคะตา อติโพธิ มนุปปีโต อติ
ติปิโส จะตมะโน

นะเมตตา โมกรุณา พุทฺพราณี ธาณินดี ยะเอนฺดู ยะหันตฺวา
ธามฺวเมา พุทฺพาเอา นะโมพุทฺธาเย

ใช้ท่องก่อนออกจากบ้าน จะทำให้เจ้านายสงสาร ช่วยเหลืออุป
ถัมภ์ดี

คาถาเอ็นดู

วิชาจะระณะสัมปโน อติปิโสภะคะวา

ปิยะเทวะมนุสสานัง ปิโยพรหมานะ มุตตะโม

ปิโยนาคะ สุปินฺณานัง

ปิณฺฑินทะริยํ นะมามิหัง

นะเมตตา โมกรุณา พุทฺพราณี ธาณินดี ยะเอนฺดู

ให้ท่องคาถาก่อนไปพบผู้หลักผู้ใหญ่เพื่อให้เกิดความรักใคร่

เอ็นดู

พระคาถา ป้องกันภัย และอันตรายต่างๆ

คาถากันไฟและขโมย

ปัญจะมาเล ชิเนนาโถ ปิตโตสสัมโพ ธิมตตะมัง อรหังพุทฺโธ อติ
ติปิโสภะคะวา

ใช้สวดภาวนากับทราญ ๗ จบด้วยกัน แล้วนำไปโปรยรอบบ้าน
จะปลอดภัยจากอัคคีภัยและขโมยโจร

คาถากันสุนัข

นะโมพุทฺธาเย นะมะอะอุ อิสฺวาสุ อูอะมะ

ใช้ท่องแล้วเป่าเบาๆ เวลาเจอสุนัขดู

คาถาแก้พิษ

อะสัง วิสุโล ปุสะพุกะ สะทะวิปี ประสะอุ มะ อะ อุ อาปามะจุปะ
ที่มะสัง อังขุ นะโมพุทธานะ

ใช้ภาวนาคาถานี้กับเครื่องสมุนไพร <ขิง พลู ใพลตำรวมกัน>
แล้วทาบริเวณที่เป็นผื่นแดงโดยไม่รู้สาเหตุจะทำให้บรรเทาได้

คาถาแก้ศัตรู

พุทัง บังจักขุ ปะติลียะติสุญญัง

จิตตะวิภัตติ สังชาตัง

อะโหสะกัง มหาสุญญัง ปรมัตถะสุญญัง

ธัมมัง บังจักขุ ปะติลียะ ติสุญญัง

จิตตะวิภัตติ สังชาตัง

อะโหสะกัง มหาสุญญัง ปรมัตถะสุญญัง

สังฆัง บังจักขุ ปะติลียะ ติสุญญัง

จิตตะวิภัตติ สังชาตัง

อะโหสะกัง มหาสุญญัง ปรมัตถะสุญญัง

ใช้ภาวนาเวลาที่กำลังถูกคนปองร้าย ให้ท่องคาถากับมือแล้วเอามือนั้นมาแตะที่หน้าผาก ว่ากันว่าจะทำให้รอดพ้นไปได้

คาถาขับไล่สิ่งชั่วร้าย

มะโหรัง อะตะระโร เวสะวะโน นะหากปิ ปิสาคะตาวาโหม

มหายักขะ เทพะอนุตะรัง เทพะดา เทพะเอรักขัง ยิงยังอิติ

เวสะวะนัน

ภูตัง มหาลักขามะนง มะภูอาร์กขะ นะพุททิมะมัตตะนัง กาล

ปะติทิตา

สัพเพยักขา ปะลายัตตะนิ

ใช้ท่องกับน้ำบริสุทธิ์แล้วนำมาประพรมให้ทั่วสถานที่นั้นๆ
จะช่วยแก้อาถรรพ์ต่างๆ ณ ที่นั้นได้

คาถาแคล้วคลาด

พุทธาอะนุนามะรียาสุขังเขยเย

พุทธาอะนินาสุหะลาลิสังเขยเย

พุทธาธิโยเคมะกุลักขะกัปปะเก

วันทามิเตสุระนะรักกะเมสะเม

ให้ท่องคาถานี้ ๓ จบเวลาต้องการให้แคล้วคลาดในสิ่งใดๆที่อาจเป็นอันตราย หรือเสี่ยง เช่นก่อนเดินทางไกลหรือขึ้นเครื่องบิน

คาถาป้องกันตัว

ปัญจะมัง สิริสังชาตัง นะกาโร โหติ สัมภะโว

พินธุ ทัณฑะ เกทะ อังกุ สิริ นะโมพุทธายะ

ใช้ท่องภาวนาเป่าใส่มือ แล้วตบมือดังๆ จะทำให้ปลอดภัยจากอันตรายไม่ว่าคนหรือสัตว์

คาถาป้องกันภัยพิบัติ

ระตะนัตตะ ยังปุเชมิ คุณะวันตา นะราปิจะ

เตโสตตะมา นภาเวนะ ปุญญานิ ปะกะตานิเม

ใช้สวดภาวนาก่อนเดินทางหรือกระทำการใดๆที่อาจเกิดอันตราย จะช่วยให้ปลอดภัยจากภัยพิบัติต่างๆ

คาถารอด

นะรา นะระ หิตังเทวัง นะระเทเรหิปุชิตัง นะรานัง กะมะปัง

เกหิ นะมามิสุคะตังชินัง

ใช้สวดภาวนาเมื่อสถานการณ์ไม่ค่อยดีเช่น รู้สึกว่ามีคนสะกดรอยตาม ถูกปองร้าย อันตรายกำลังเข้าใกล้ก็ให้ท่องคาถานี้เพื่อให้รอดพ้นอันตรายได้อย่างไม่คาดฝัน

คาถาสกัดโจรผู้ร้าย

เจโรอตันระธา ยีควา ภูมียัง
จักขุมัง ปริมาณุ ภัควโต อิทธิยา อัดตะโน
สิริเร มังสัง จักขะ อวสุตตุ
ใช้ท่องเพื่อให้ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย

พระคาถา โขคลาก และชีวิตประจำวันทั่วไป

คาถาแก้ฝันร้าย

ยันทุนนิมัตตัง อวมังคัลญจะ
โยจามะนาโป สกฤษสสะสัทโธ
ปาปิคคะโท หุสสุปินัง อะกันตัง
พุทธานุภาเวนะ วินาสเมนตุ
ยันทุนนิมัตตัง อวมังคัลญจะ
โยจามะนาโป สกฤษสสะสัทโธ
ปาปิคคะโท หุสสุปินัง อะกันตัง
ธรรมานุภาเวนะ วินาสเมนตุ
ยันทุนนิมัตตัง อวมังคัลญจะ
โยจามะนาโป สกฤษสสะสัทโธ
ปาปิคคะโท หุสสุปินัง อะกันตัง
สังฆานุภาเวนะ วินาสเมนตุ
ใช้ภาวนาตอนเช้าตรู่กับน้ำลูบหน้าเพื่อแก้ฝันร้าย

คาถาขับรถ

เมตตัญ จะ สัพพโล กัสสะมิง มานะ สัมภาวะเย อะปะริมานัง
ใช้ภาวนาเพื่อให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ไม่หลับใน

คาถาเงินล้าน

นาสังสีโม

พรหมา จะ มหาเทวา สัพเพ ยักขา ประยัตินติ

พรหมา จะ มหาเทวา อภิลภา ภาวันตุ เม

มหาบุญโญ มหาลาโภ ภาวันตุ เม

มิเตพาหุหะติ

พุทระมะอะอุ นะโม พุทธายะ วิระหะโย วิระโคนายัง วิระหิงสา

วิระทาสี วิระทาสา วิระอิตถิโย พุทฺธัสสะ มานีมามะ พุทฺธัสสะ

สวาโหม

สัมปะฏิจฉามิ

(ให้สวด ๙ จบ)

คาถาเงินล้าน (หลวงปู่พระราชพรหมยาน - ฤาษีลิงดำ)

คาถาชนะมาร

นะโม พุทธายะ โมคคัลลานัญ จะมหาเถโร อธิรมันโต อานุกา

เวนะ เขยยะสิทธิเม

ให้สวดภาวนาเพื่อให้เอาชนะจากคนไม่ดีได้

คาถามหาลาภ

นะมามีมา มะหาลาภา อิติพุทฺธัสสะ สุวณฺเณงวา ระชะตังวา มะ

ณฺเฐวา ระนังวา พิชังวา อุตถังวา ปิตถังวา เอหิ เอหิ อาคัจเฉยยะ อิติมีมา

นะมามีหัง

ให้สวดภาวนาก่อนนอน ๓ จบและตอนเช้าอีก ๓ จบ จะเรียก

ทรัพย์ โชคลาภให้มีได้อย่างน่าอัศจรรย์

คาถาร่ำรวย

ระนัง โภคัง ทุสะ มะนิ ระนัง โภคัง ทุสะ มะนิ อุมิ อะมิ มะหิ
สูตัง สนะพุทฺธัง
อะ สุ นะ อะ นะ มะ พะ ทะ จะ ภา สะ
ใช้ภาวนากับน้ำแล้วนำเอามาพรมให้ทั่วบ้าน หรือบ้านจะนำหาซึ่ง
เงินทองไม่ขาดสาย

คาถาเรียกทรัพย์

นะโม 3 จบ
พุทฺธะ มะอะอุ นะโมพุทฺธาเย (๑ จบ)
วิระทยโย วิระโคณายัง วิระหิงสา วิระทาสี วิระทาสา วิระอิตถิ
โย พุทฺธัสสะ
มานีมามะ พุทฺธัสสะ สวาโหม
คาถาเรียกทรัพย์ หลวงพ่อปาน วัดบางนมโค อยุธยา
สวดไว้เป็นประจำ จะมีแต่สิ่งดีดี เข้ามาในชีวิต
สวด ๓, ๕, ๗, ๙ จบ ก่อนนอน ตื่นนอน จบข้าวใส่บาตร

คาถาสะเดาะเคราะห์

นะโมเม โรเตโช สัพพะเทวานัง
สัพพะพุทฺธา นุภาเวนะ สัพพะธัมมา นุภาเวนะ สัพพะสังฆา
นุภาเวนะ
พระเคราะห์จะ เทวะดา สุริยัง วันทั้ง ปะมุญจะกะ สะสิภูม
โบ จะเทวานัง
พุทฺโธ ลามัง ณะวิสสะติ ซีโว สุโก จะ มหาลางัง สัพพะทุกขัง วิ
นาสสันติ
กราบ ๓ ครั้งแล้วกล่าวว่า พุทฺโธ อัมโม ลังโฆ สวดอย่างนี้ ๗ วัน

มรรยาทชาวพุทธ

มรรยาทชาวพุทธ คือ ระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่ชาวพุทธยึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติตนทั้งต่อพระภิกษุ และพุทธศาสนิกชนด้วยกัน ในสถานที่ต่างๆ เช่น ที่วัด หรือที่อื่นๆ

ดังนั้น ชาวพุทธทุกคนจำเป็นต้องศึกษา และฝึกปฏิบัติเพื่อให้เป็นผู้ที่มีมารยาทงดงาม ปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสมตามแบบพุทธศาสนิกชนที่ดี

การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุ

พระภิกษุเป็นผู้ที่พุทธศาสนิกชนสมควรสักการะ บูชากราบไหว้ด้วยความเลื่อมใสศรัทธา เพราะพระภิกษุเป็นผู้ประพฤติดี ประพฤติซื่อตรงประพฤติเพื่อให้ออกไปจากทุกข์ และประพฤติถูกต้องดียิ่ง

พุทธศาสนิกชนพึงปฏิบัติต่อพระภิกษุให้ถูกต้องเหมาะสม ดังนี้

การไปหาพระภิกษุที่วัด

การไปหาพระภิกษุที่วัด เช่น ไปเยี่ยมด้วยความคุ้นเคย ไปเพื่ออาราธนาท่านไปประกอบพิธีกรรมบางอย่าง ไปเพื่อขอคำปรึกษาเกี่ยวกับกิจธุระที่ท่านอาจให้คำปรึกษาได้ หรือไปเพื่อศึกษาธรรม เป็นต้น

ดังนั้น การไปหาพระภิกษุที่วัดเราควรปฏิบัติต่อท่านด้วยความเคารพรักษากริยามารยาททางกาย ทางวาจา และทางใจให้เรียบร้อย อันแสดงออกถึงความมีศรัทธาเลื่อมใสเป็นอย่างดีโดยมีหลักปฏิบัติ ดังนี้

การแต่งกาย ผู้ที่จะไปหาพระภิกษุควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ดังนี้

ผู้ชาย ควรสวมกางเกงขายาว จะสวมเสื้อแขนสั้น หรือแขนยาวก็ได้ ถ้าสวมเสื้อเชิ้ตควรสวมกางเกงทับให้เรียบร้อย ไม่ควรปล่อยชายเสื้อออกมา

ผู้หญิง ควรสวมเสื้อผ้าสีเรียบ เลื่อมและกระโปรงควรเป็นแบบที่สุภาพไม่สั้น ไม่บาง หรือรัดรูปจนเกินไป และไม่ควรวางเครื่องประดับที่มีราคาแพง

การอาราธนาพระภิกษุ

การไปหาพระภิกษุเพื่ออาราธนาไปประกอบพิธีงานมงคลหรืองานอวมงคล ควรนำเครื่องสักการบูชา เช่น ดอกไม้ ธูปเทียน ใส่พานนำไปถวาย เพื่อแสดงความเคารพบูชา

เมื่อไปพบพระภิกษุ ถ้ามีพระพุทธรูปตั้งอยู่ต้องกราบพระพุทธรูปก่อน แล้วจึงกราบพระภิกษุแบบเบญจางคประดิษฐ์ แล้วนั่งพับเพียบ เกือบปลายเท้า ไม่นั่งบนอาสนะเสมอกับท่านหรือบนเสื่อผืนเดียวกัน ถ้านั่งเก้าอี้ควรจะนั่งเว้นระยะห่างจากท่านพอสมควร

การสนทนา

ในการสนทนากับพระภิกษุต้องใช้คำพูดที่เหมาะสมสุภาพ เช่น

- การใช้สรรพนามแทนตัวเอง ใช้คำว่า "ผม, กระผม" (สำหรับผู้ชาย) "ดิฉัน" (สำหรับผู้หญิง)
- การใช้สรรพนามแทนพระภิกษุ ใช้คำว่า "พระคุณเจ้า, หลวงพ่อ, ท่านพระครู, ท่านเจ้าคุณ, ได้แท้" เป็นต้น
- เวลารับคำต้องใช้คำว่า "ครับ, ขอรับ" (สำหรับผู้ชาย) "ค่ะ, เจ้าค่ะ" (สำหรับผู้หญิง)

ถ้าพระภิกษุรูปนั้นเป็นพระเถระผู้ใหญ่ เราควรประณมมือพูดกับท่าน สำหรับผู้หญิงไม่ควรพูดกับพระภิกษุสองต่อสองในที่ลับตาคน เมื่อเสร็จธุระแล้วควรลากลับ ไม่ควรสนทนาเกินควรเพราะเป็นการรบกวนเวลาของท่าน ก่อนกลับให้กราบเบญจางคประดิษฐ์ แล้วจึงเดินเข้าออกไป

การแสดงความเคารพต่อพระภิกษุ

๑) การกราบ การกราบพระที่ถูกต้อง จะต้องกราบแบบ "เบญจางคประดิษฐ์" มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ทำเตรียม ให้นั่งคุกเข่า

ผู้ชาย นั่งคุกเข่า ทำเทพบุตร ได้แก่ นั่งบนส้นเท้า ปลายเท้าตั้งตรง ลำตัวตรง เข่าทั้งสองห่างกันเล็กน้อย โดยวางมือทั้งสองข้างบนหน้าขา นิ้วชิดกัน

ผู้หญิง นั่งคุกเข่า ทำเทพธิดา ได้แก่ นั่งบนส้นเท้า เท้าไขว้กัน หรือเหยียดตรง

ขั้นที่ ๒ อัญชลี (ประนมมือ)

ให้ประนมมือระดับอก ปลายนิ้วเบนออกจากอกประมาณ ๔๕ องศา แขนและศอกแนบลำตัว

ขั้นที่ ๓ วันทา (ไหว้)

ยกมือขึ้น ก้มศีรษะลงรับมือเล็กน้อยให้หัวแม่มือจรดระหว่างคิ้ว ปลายนิ้วชี้จรดไรผมเหนือหน้าผาก

ขั้นที่ ๔ อภิวัต (กราบ)

ก้มลงกราบ โดยการให้แขนทั้งสองลงพร้อมกัน มือทั้งสองควรวางให้ห่างกันเล็กน้อย พอให้หน้าผากจรดพื้นได้

ขั้นที่ ๕ ทำจบกราบ

เมื่อกราบครบ ๓ ครั้งแล้ว ให้เงยหน้าขึ้นยกตัวอยู่ในท่าวันทา (ไหว้) แล้วลดมือลงในท่าอัญชลี (ประนมมือ) ทำเพียงครั้งเดียวแล้วนั่งพับเพียบ

๒) การไหว้ ถ้าอยู่ในที่กราบเบญจางคประดิษฐ์ไม่ได้ ก็ให้ยืนไหว้ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย

ผู้ชาย ยืนตรงประนมมือขึ้นหัวแม่มืออยู่ระหว่างคิ้วนิ้วชี้จรดหน้าผากน้อมตัวและก้มศีรษะลง

ผู้หญิง สืบเท้าขวาไปข้างหน้าเล็กน้อย ย่อเข่าและน้อมตัวลงพร้อมกับประนมมือขึ้น หัวแม่มืออยู่ระหว่างคิ้ว นิ้วชี้จรดหน้าผาก

การพบพระภิกษุ

เมื่อพบพระภิกษุ ชาวพุทธที่ดีควรจะแสดงความเคารพในโอกาสต่างๆ ดังนี้

๑) เมื่อพระภิกษุยืนอยู่ การเดินผ่านพระภิกษุในขณะที่ท่านยืนอยู่ ให้เดินก้มตัวเมื่อมาถึงหน้าท่าน ให้น้อมตัวลงไหว้แล้วก้มตัวเดินผ่านเลยไป

๒) เมื่อเดินสวนทางกับพระภิกษุ ให้หลีกเลี่ยงทางด้านขวามือของเรา เมื่อพระภิกษุเดินผ่านถึงตรงหน้า ให้น้อมตัวลงไหว้ รอจนพระภิกษุเดินผ่านไป

๓) เมื่อพระภิกษุนั่งอยู่ ถ้าจำเป็นต้องผ่านพระภิกษุในขณะที่ท่านนั่งอยู่ ให้คลานลงมือ เมื่อถึงตรงหน้าให้กราบหรือไหว้ตามแต่ความเหมาะสมกับสถานการณ์นั้น แล้วคลานลงมือผ่านไป พอพ้นระยะแล้วจึงค่อยลุกขึ้นเดิน

๔) การเดินตามพระภิกษุ ให้เดินเยื้องไปทางเบื้องซ้ายของพระภิกษุ โดยทิ้งระยะห่างประมาณ ๒-๓ ก้าว ขณะที่เดินจะต้องสำรวมกิริยาให้เรียบร้อย และไม่พูดเสียงดัง ใช้คำพูดสุภาพ

การแสดงความเคารพ

การแสดงความเคารพมีหลาย ลักษณะ เช่น การประนมมือ การไหว้ การกราบ การคำนับ การถวายความเคารพ การถวายบังคม เป็นต้น การที่จะ แสดงความเคารพในลักษณะใดนั้น ต้องพิจารณาผู้ที่ จะรับ ความเคารพด้วยว่าอยู่ในฐานะเช่นใด หรือในโอกาสใด แล้วจึงแสดงความ เคารพให้ถูก ต้องและเหมาะสมการแสดง ความเคารพแบ่งได้ดัง นี้คือ

๑. การประนมมือ (อัญชลี) ประนมมือให้นิ้วมือแนบชิดกัน ฝ่า มือราบ ปลายนิ้วตั้งขึ้น แขนแนบตัวระดับอก ไม่กาง คอหงาย และ หูตั้งปฏิบัติเหมือนกัน การประนมมือ นี้ใช้ในการสวดมนต์ ฟังพระสวด มนต์ ฟัง พระธรรมเทศนา และขณะพูดกับพระสงฆ์ซึ่งเป็น ที่เคารพ นับถือ เป็นต้น

๒. ไหว้ (วันทนา) การไหว้เป็นการแสดงความเคารพโดยการ ประนม มือให้นิ้วชิดกันยกขึ้นไหว้ การไหว้แบบ ไทยแบ่งออกเป็น ๓ แบบ ตามระดับของบุคคล ดัง นี้

ระดับที่ ๑ การไหว้พระ ได้แก่ การ ไหว้พระรัตนตรัยรวมทั้ง ปุชณียวัตถุและปุชณีย สถานที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ในกรณีที่ไม่ สามารถกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ได้ โดยประนมมือให้ปลาย นิ้วชี้ จรดส่วนบนของหน้าผาก

ชาย ยืน แล้วค้อมตัวลงให้ต่ำพร้อมกับยกมือขึ้น ไหว้

หญิง ยืนแล้วย่อเข่าลงให้ต่ำโดย ถอยเท้าข้างใดข้างหนึ่งตาม ถนัด พร้อมยกมือ ขึ้นไหว้

ระดับที่ ๒ การไหว้ผู้มีพระ คุณและผู้มีอาวุโส ได้แก่ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ครู อาจารย์ และผู้ที่เราเคารพนับถือ อย่างสูง โดยประนม มือให้ปลายนิ้วชี้จรดระหว่าง คิ้ว

ชาย ยืนแล้วค้อมตัวลงน้อยกว่าระดับ การไหว้พระ พร้อมกับ ยกมือขึ้นไหว้

หญิง ยืนแล้วย่อเข่าลงน้อยกว่าระดับการไหว้พระ โดยถอยเท้าข้างใดข้างหนึ่งพร้อมกับยกมือ ขึ้นไหว้

ระดับที่ ๓ การไหว้บุคคลทั่วไปไปที่เคารพนับถือหรือผู้มีอาวุโส รวมทั้ง ผู้ที่เสมอกันโดยประนมมือยกขึ้นให้ปลาย นิ้วจรดปลายจมูก

ชาย ยืนแล้วค้อมตัวลง น้อยกว่าระดับการไหว้ผู้มีพระคุณ พร้อมกับ ยกมือขึ้นไหว้

หญิง ยืนแล้วย่อเข่าลง น้อยกว่าระดับการไหว้ผู้มีพระคุณ โดยถอย เท้าข้างใดข้างหนึ่งเล็กน้อย พร้อมกับยกมือ ขึ้นไหว้

ในการไหว้ผู้เสมอกันทั้งชาย และหญิงให้ยกมือขึ้นไหว้พร้อมกัน หรือใน เวลาใกล้เคียงกัน ในกรณีที่ทำพร้อมกันเป็น หมู่คณะ ควรจะนัดหมายให้ทำอย่างเดียวกัน

การไหว้ตามมารยาทไทยเช่นนี้ ปฏิบัติให้เรียบร้อย นุ่มนวลด้วยความสำรวมจึงจะดูงาม

๓. การกราบ (อภิวาท) เป็นการแสดงความเคารพด้วย วิธีนี้ ประนมมือขึ้นเสมอหน้าผากแล้วน้อมศีรษะ ลงจรดพื้นหรือจรดมือ ณ ที่ใดที่หนึ่ง แล้วน้อมศีรษะลงบนมือนั้น เช่น กราบลงบน ดักกัจฉุโลม ถือว่าเป็นกราบ ถ้าหมอบแล้วน้อม ศีรษะจรดมือที่ประนมถึงพื้นเรียกว่า หมอบกราบ การกราบมี ๒ ลักษณะ คือ การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ และการกราบผู้ใหญ่

๓.๑ การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ ใช้กราบพระรัตนตรัย ได้แก่ พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ หมายถึง การ ที่ให้อวัยวะทั้ง ๕ คือ เข่าทั้ง ๒ มือทั้ง ๒ และหน้าผากจรดพื้น การกราบจะมี ๓ จังหวะ และจะต้องนั่งอยู่ในท่าเตรียมกราบ

ท่าเตรียมกราบ

ชาย นั่งคุกเข่าปลายเท้าตั้ง นั่ง บนเส้นเท้า มือทั้งสองวางบนหน้าขาทั้งสองข้าง (ท่าเทพบุตร)

หญิง นั่งคุกเข่าปลาย เท้าราบ นั่งบนสันเท้า มือทั้งสองวางบน หน้าขาทั้งสองข้าง (ท่าเทพธิดา)

จังหวะ ที่ ๑ (อัญชลี) ยกมือขึ้นประนมระหว่างอก ปลายนิ้ว ชิดกันตั้งขึ้นแนบตัวไม่กางศอก

จังหวะที่ ๒ (วันนา) ยกมือขึ้น พร้อมกับก้มศีรษะ โดยให้ปลาย นิ้วชี้จรดหน้า ผาก

จังหวะที่ ๓ (อภิวาท) ทอดมือลง กราบ ให้มือและแขนทั้งสอง ข้างลงพร้อมกัน มือคว่ำห่างกันเล็กน้อยพอให้หน้าผากจรด พื้นระหว่าง มือได้

ชาย ให้กางศอกทั้งสอง ข้างลง ต่อจากเข่าชานไปกับพื้น หลัง ไม้ โกง

หญิง ให้ศอกทั้งสองข้างคร่อมเข่าเล็ก น้อย ทำสามจังหวะให้ครบสามครั้ง แล้วยก มือขึ้นจบโดยให้ปลาย นิ้วชี้จรดหน้าผาก แล้วปล่อยมือลง การกราบไม่ควรให้ช้าหรือ เร็วเกินไป

๓.๒ การกราบผู้ใหญ่ ใช้ กราบผู้ใหญ่ที่มีอาวุโส รวมทั้งผู้มีพระ คุณได้แก่ พ่อ แม่ ครูอาจารย์ และผู้ที่เราเคารพ กราบเพียงครั้งเดียว โดยที่ผู้กราบทั้งชาย และหญิงนั่งพับเพียบ ทอดมือทั้งสองข้างลง พร้อม กัน ให้แขนทั้งสองคร่อมเข่าที่อยู่ด้าน ล่างเพียงเข่าเดียว มือประนม ค้อมตัวลงให้หน้า ผากแตะส่วนบนของมือที่ประนม ในขณะที่กราบ ไม่ ควรกระดกนิ้วหัวแม่มือขึ้นรับหน้าผาก

๔. การค้ำบ ให้ยืนตรง มือปล่อยไว้ข้างลำ ตัวค้อมศีรษะเล็กน้อย การค้ำบนี้ส่วนมากเป็น การปฏิบัติของชาย แต่ให้ใช้ปฏิบัติได้ทั้ง ชาย และหญิงเมื่อแต่งเครื่องแบบและไม่ได้สวมหมวก

๕. การแสดงความเคารพพระมหากษัตริย์

๕.๑ การ ถวายบังคม เป็นราชประเพณีถวายความเคารพพระ มหากษัตริย์ ในงานพระราชพิธีสำคัญ

ก่อนที่จะถวาย บังคมต้องนั่งอยู่ในท่าเตรียมคือ นั่งคุกเข่าปลาย เท้าตั้ง นั่งบนสันเท้าเช่นเดียวกันทั้งชาย และหญิง มือทั้งสองวางคว่ำเหนือ

เข้าทั้งสอง ข้าง ซ้ายนั่งแยกเข้าได้เล็กน้อย หญิงนั่งเข้า ซิด

การถวายบังคมแบ่งออกเป็น ๓ จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ ๑ ยกมือขึ้นประนมระหว่างอก ปลายนิ้วตั้งขึ้นแนบ
ตัวไม่กางศอก

จังหวะที่ ๒ ยกมือที่ประนมขึ้น ให้ปลายนิ้วหัว แม่มือจรดหน้า
ผากเงยหน้าขึ้นเล็กน้อย

จังหวะที่ ๓ ลดมือกลับลงตามเดิมมาอยู่ในจังหวะที่ ๑

ทำให้ครบ ๓ ครั้ง โดย จบลงอย่างจังหวะที่ ๑ แล้วจึงลดมือ
ลง วางคว่าเหนือเข้าทั้งสองข้าง

การถวายบังคม ดังกล่าวนี้นี้ หญิงมีโอกาสใช้น้อย จะใช้ใน กรณี
ที่มีชายกับหญิงไปถวายบังคมร่วมกัน ถ้าหญิงล้วนให้ใช้วิธีหมอบกราบ

๔.๒ การหมอบกราบ ใช้แสดงความเคารพพระมหากษัตริย์ลง
มาถึงพระบรมวงค์ในโอกาสที่เข้าเฝ้า โดย นั่งพับเพียบเก็บปลายเท้าแล้ว
จึงหมอบลงให้ ศอกทั้งสองข้างถึงพื้นคร่อมเข้าอยู่ด้านล่าง เพียงเข้าเดียว
มือประสาน เมื่อจะกราบให้ประนมมือ ก้มศีรษะลง หน้าผากแตะส่วน
บนของมือที่ ประนม เมื่อกราบแล้วนั่งในท่าหมอบเฝ้าอีกครั้ง หนึ่ง แล้ว
ทรงตัวนั่งในท่าพับเพียบตามเดิม

๓. การถวายความเคารพแบบสากล ใช้กับ พระมหากษัตริย์
และพระบรมวงค์

ชาย ใช้วิธี การถวายคำนับ โดยค้อมตัวต่ำพอสมควร

หญิง ใช้วิธีการถวายความเคารพแบบย่อเข้า (ถอนสายบัว) มี
๒ แบบ คือ

แบบสากลนิยม ยืนตรง หันหน้าไปทางพระองค์ ท่าน วาดเท้า
ข้างใดข้างหนึ่งไปข้างหลังเล็กน้อยตามถนัด พร้อมกับย่อตัวลง ลำตัว
ตรง หน้าตรง สายตาทอดลง ปล่อยแขนทั้งสองข้างแล้ว ยืนตรง

แบบพระราชานิยม ยืนตรง หัน หน้าไปทางพระองค์ท่าน วาด
เท้าข้างใดข้าง หนึ่งไปข้างหลังเล็กน้อยตามถนัด พร้อมกับย่อ ตัวลง
ขณะที่วาดเท้า ให้ยกมือทั้งสอง ข้างขึ้นวางประสานกันบนขาหน้าเหนือ

เข้า ค้อม ตัวเล็กน้อยทอดสายตาลง เสร็จแล้วยืนขึ้นใน ลักษณะเดิม

๖. การแสดงความเคารพโดยทั่วไป

๖.๑ การแสดงความเคารพศพ จะต้องกราบพระพุทธรูป รูปเสียก่อนแล้วจึงไปทำความเคารพศพ ส่วน การจุดธูปหน้าศพนั้นเป็นเรื่องเฉพาะของลูก หลานหรือศิษยานุศิษย์ หรือผู้เคารพนับถือ ที่ประสงค์จะบูชา

การเคารพศพพระ ถ้า เจ้าภาพจัดให้มีการจุดธูปให้จุด ๓ ดอก ชายกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ หญิงหมอบกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง

การเคารพศพศพหัตถ์ ให้ทำ ความเคารพเช่นเดียวกับตอนที่ผู้ตายยังมี ชีวิตอยู่ ถ้าเป็นศพของผู้ที่มีอาวุโสมาก กราบ ๑ ครั้ง แต่ถ้าเป็นศพของผู้ที่มี อวุโสใกล้เคียงกันกับผู้ไปทำความเคารพ ให้ไหว้ในระดับที่ ๓ (ไหว้บุคคลทั่วไป) ส่วนการเคารพศพเด็กนั้นเพียงยืนสงบหรือนั่งสำรวมคู้หนึ่ง

ในกรณีที่ศพได้ รับพระราชทานเกียรติยศ ผู้เป็นประธานจุดธูปเทียนที่หน้าพระพุทธรูปและที่หน้าตู้พระ ธรรม แล้วไปจุดเครื่องทองน้อยที่หน้าศพเพื่อ แสดงว่าผู้วายชนม์บูชาพระธรรม แล้วจึงเคารพ ศพ

ส่วนผู้ไปในงาน กราบพระพุทธรูป ที่โต๊ะหมู่บูชาแล้วจึงเคารพศพด้วยการกราบ หรือค้ำนบ

๖.๒ การเคารพอนุสาวรีย์บุคคลสำคัญ อนุสาวรีย์ บุคคลสำคัญ อาจเป็นรูปปั้น ภาพถ่าย ภาพวาด หรือ สัญลักษณ์อื่นก็ได้ ให้แสดงความเคารพด้วยการค้ำนบ หรือกราบ หรือไหว้แล้วแต่กรณี

ในโอกาสพิเศษ หรือเป็นพิธีการ เช่น เมื่อครบรอบวันเกิด หรือวันสำคัญที่เกี่ยวข้องอันเป็นพิธีการให้ใช้ พุ่มดอกไม้ ถ้าครบรอบวันตายหรือแสดงความระลึก ถึงอันเป็นพิธีการให้วางพวงมาลา

ใน โอกาสอื่นๆ ที่ไม่เป็นพิธีการอาจแสดงความเคารพ โดยใช้ หรือไม่ใช่เครื่องสักการะก็ได้

๖.๓ การแสดงความเคารพของผู้เป็นประธาน ณ ที่ บูชา เมื่อประธานในพิธีลุกจากที่นั่งเพื่อไป บูชาพระรัตนตรัย ผู้ร่วมพิธียืนขึ้น และ

เมื่อประธาน เริ่มจุดธูปเทียน ผู้ร่วมพิธีประนมมือเสมออก เมื่อประธาน กราบผู้ร่วมพิธียกมือที่ประนมขึ้น ให้นิ้วชี้จรดหน้าผาก พร้อมทั้งก้มศีรษะ เล็ก น้อย หากที่บูชามีธงชาติและพระบรมฉายา ลักษณะด้วย เมื่อประธาน บูชาพระรัตนตรัยเสร็จแล้ว ให้นยืน ขึ้นถอยหลัง ๑ ก้าว ยืนตรง ค้อม ศีรษะคารวะครั้ง เดียว ซึ่งถือว่าได้เคารพต่อธงชาติและพระ บรมฉายา- ลักษณะไปพร้อมกันแล้ว ให้ประธานปฏิบัติ เช่นเดียวกันนี้ทั้งชายและหญิง ทั้งที่อยู่ ในและนอกเครื่องแบบ

เมื่อจบพิธีแล้วประธาน ควรกราบพระพุทธรูปที่ได้ะหมู่บูชาอีก ครั้ง หนึ่ง ส่วนผู้เข้าร่วมประชุมยืนขึ้นด้วยอาการสำรวม แล้วจึงไหว้ลา พระรัตนตรัยเป็นอันเสร็จพิธี แต่ ในกรณีที่ยังมีกิจกรรมต่อเนื่อง เช่น ประธาน ทักทายสังสรรค์กับผู้เข้าร่วมประชุม หรือดื่ม น้ำ ชา และประธาน อยู่ร่วมกิจกรรมด้วย เมื่อประธานจะ กลับ ไม่จำเป็นต้องกราบพระรัตน ตรัย

๖.๔ การแสดงความเคารพของผู้ที่แต่งเครื่องแบบ ให้ปฏิบัติ ตามระเบียบของสถาบันนั้นๆ

๗. การรับความเคารพ เมื่อผู้น้อยมาทำความเคารพ ควรรับ ความเคารพด้วยการประนมมือหรือค้อมศีรษะรับตาม ควรแก่กรณี

๑. ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภชัย สมบัติโต
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์สุรชา อมรพันธุ์
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ

นายสิทธิศักดิ์ จันทร์สมุด
ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี

นางสาวอนุกุล บุญอ่อน
ผู้อำนวยการกองกลาง

๒. คณะผู้จัดทำ

นางพรรณิ เจริญศิริ
นายปรีชญ์ นุริศักดิ์
นางสาวขวัญสิริ เนื่องมหา
นางสาวพัชรภรณ์ บุญทักษ์
นางสาวศศิวิมล จันทร์เปล่ง

๓. ผู้เรียบเรียง

นายปรีชญ์ นุริศักดิ์

จัดพิมพ์

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
(เขตพื้นที่ในเมือง) ถ.สารคาม-โกสุมพิสัย ต.ตลาด อ.เมือง
จ.มหาสารคาม 44000 โทร. 0-4372-2312 ภายใน 6100

รายนามผู้ร่วมจัดพิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทาน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	๑๘,๐๐๐ บาท
รองศาสตราจารย์สุรชา อมรพันธุ์ พร้อมครอบครัว	๑๐๐๐ บาท
ศาสตราจารย์ นพ.สมพร โพธินาม พร้อมครอบครัว	๑๐๐๐ บาท
รองศาสตราจารย์ปราโมทย์ ทองกระจาย	๕๐๐ บาท
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์-ดร.สาวิตรี สุวรรณลี	๕๐๐ บาท
นายสิทธิศักดิ์ จันทร์สมุต พร้อมครอบครัว	๑๐๐๐ บาท
นางพรรณณี เจริญศิริ พร้อมครอบครัว	๑๐๐ บาท
นางสาวขวัญสิริ เนื่องมหา พร้อมครอบครัว	๑๐๐ บาท
นางกฤตยาวิภา เกตุวงศา พร้อมครอบครัว	๒๐๐ บาท
ดาบตำรวจ ชาตรี ไตรยพันธ์	๒๐๐ บาท
นายชำนาญ มีนิยม	๕๐๐ บาท
นางสาวไมตรี พันเทศ	๓๐๐ บาท
นางจิราภรณ์ เรียงอิศราง	๑๐๐ บาท
นางสาวอุราภรณ์ ยาดตรา	๒๐๐ บาท
นางสาวโณมฉาย ชุมตรีนอก	๑๐๐ บาท
นางสาวกนกกุล มาเวียง	๑๐๐ บาท
นางวัลภา บุญหล้า	๑๐๐ บาท
นางสาวพัฒนชีตา พลหาญ	๑๐๐ บาท
นายภูวนัย บุญมาพิลา	๒๐ บาท
นายจตุรพงษ์ กาลจักร	๖๐ บาท
นายอนุสรณ์ ดาดทอง	๕๐๐ บาท
นางสาวชลิตา อินธิเดช พร้อมครอบครัว	๑๘๐ บาท
นางสาวศุติกาญจน์ ตันกันยา พร้อมครอบครัว	๑๐๐ บาท
นางกฤษณา อาษาศรี พร้อมครอบครัว	๖๐ บาท
นางมะลิคม สอนสา	๑๐๐ บาท
นางสาวกัลยาณี ทบเทิบ พร้อมครอบครัว	๑๐๐ บาท
นางวัจนา ญาตินิยม พร้อมครอบครัว	๑๐๐ บาท
นางนิตยาพร พัฒนวิบูลย์ พร้อมครอบครัว	๑๐๐ บาท
นายณัฐภูมิินทร์ ภูครองผา	๑๐๐ บาท
ด.ช.กฤษณพงษ์ นามบุตรดี	๒๐ บาท
นายจรัญ วิชาคุณ พร้อมครอบครัว	๑๐๐ บาท
นางสาวภาณุจิตร์ แก้วแสนเมือง	๕๐ บาท

นายพงษ์ศักดิ์-นางนุรัตน์- ด.ญ.วรรณษา ทรงอาจ	๖๐ บาท
นางสาววรลักษณ์ ศรีบรรณสาร	๑๐๐ บาท
นายสมปอง มูลมณี	๑๐๐ บาท
นางสาวนฤดี อินทรกำแหง	๔๐ บาท
นายมนตรี วิมูลคำ	๒๐ บาท
นายสุริยา งามเจริญ	๔๐ บาท
นางสาวฐิตวันต์ วรรณโชติ พร้อมครอบครัว	๒๐๐ บาท
นายมนตรี เหมียโก	๒๐ บาท
นายกฤตยากร ลดาวัลย์	๒๐ บาท
นายปรเมศวร์ อรรคชาติ	๑๐๐ บาท
นางสาวปาลิดา แสนหา	๒๐ บาท
นางสาวพรวัฒนา ศรีคำภา ว่าที่ร้อยโทธิปกรณ์ บุญทัน	๖๐๐ บาท
นายธนาณ วิมูลอาจ	๑๑๑ บาท
นางสาวศิริวรรณ หอมกลาง	๑๐๐ บาท
นางพิมพ์พรรณ ภูข่มัง	๒๐๐ บาท
นางสาวนุชนาถ ทับลือชัย	๑๐๐ บาท
นางสาวไพลิน เขียวรุ่งโรจน์	๑๐๐ บาท
นางสาวพรรณธิภา โลเกตุ นางสาวนิษฐา คำระกาย	๑๐๐ บาท
นางสาววัชรียา สุขศีล	๑๐๐ บาท
นายสายชล เหมไธสง	๑๐๐ บาท
นางสาวเพ็ญประภา แพงเวียงจันทร์	๑๐๐ บาท
นางสาวธัญพร สุขบรม	๑๐๐ บาท
นางนิชดา ทະชาวี พร้อมครอบครัว	๒๐๐ บาท
นางสาวจันทรา เนื่องมหา	๑๐๐ บาท
นางพิลาสิทธิ์ ไตรศิริวานิชย์	๒๐๐ บาท
นายกานนท์ เวชกามา	๖๐ บาท
ว่าที่ร้อยโทอวิรุทธ์-นางอมร โททำ	๒๐๐ บาท
นางสาวศุติกาญจน์ เทพดู๋ นายสรเดช บำรุง	๑๕๐ บาท
นางศศิ-นายวัฒนา กุลประภา	๒๐๐ บาท
นายภูมินทร์ มะธิโตปะน้า	๔๐ บาท
นางสาวอรสุดา ชุนบุญมา	๑๐๐ บาท
นายอรรคพงศ์ ภูลายยาว	๕๐ บาท
นายเฉลิมพล โลหะมาตย์	๒๐ บาท

นางสาวอัปสร ศรีคำภา นายปิยะ เปรินทร์	๒๐๐๐ บาท
นางจันทา-นายสลิต และนางสาวพิทยาภรณ์ ศรีคำภา	๒๐๐ บาท
นางสาวสิรินทิพย์ พันธุ์มณีวาฬ	๔๐ บาท
นางสาวฐิติมา จันทวฤทธิ์ พร้อมครอบครัว	๑๐๐ บาท
ด.ช.กษิต์เดช สรรพทรัพย์	๔๐ บาท
นางสาวเสาวภา อ้วนสาเล	๔๐ บาท
นางสาวอนงค์ ปะนะหัง	๑๐๐ บาท
นายระเสริฐ ชุ่มอภัย	๑๐๐ บาท
นางสาวทีชัมพร โคตรทัศน์	๒๐๐ บาท
นายวิญญู สอนบุญชู	๒๐ บาท
นางสนันย์ แทนทอง	๑๐๐ บาท
นางนุจิรา ชมพุดง	๑๐๐ บาท
นายประชิต รัตนพลแสน	๒๐ บาท
นางสาวนิลอร มลคณแสน	๒๐ บาท
นางสาววาสนา ศรีชะตา	๒๐ บาท
นางสาววรินทร์ มุกข์กันต์	๒๐๐ บาท
นางสาวพัชราภา อินทร์ชลิต	๑๐๐ บาท
นายชัย-นางหวัน บุญหล้า	๔๐ บาท
นางวัน แสงทรา	๒๐ บาท
นางสาวสาธิตา บุญหล้า	๔๐ บาท
ด.ญ.กัญญารัตน์ ทองไพรวลัย	๒๐ บาท
ด.ช. วีรภัทร โชติกิตติเสถียร	๒๐ บาท
นางสาวณัฐกานต์ คำปลิว	๒๐ บาท
นางสาวณัฐณิชา ชาวาวปี	๔๐ บาท
นายพานิช-นางคำเพชร-นายชูศักดิ์ ชาวาวปี	๖๐ บาท
ด.ช.ภูตะวัน โยธะมาตย์	๒๐ บาท
นางสาวอรนุช ศรีคำ	๒๐ บาท
นางสาวภัทริศา สุวรรณโค	๒๐ บาท
นางสมจิตรี สุวรรณโค	๒๐ บาท
ด.ช. จิรทีปต์ ไชยภักดี	๒๐ บาท
นายเกียรติเดช-นางนวลปรารค์-นางสาวณัฐมา-นางสาวปนัดดา พูลลาภ	๘๐ บาท
นายเอกภพ วิชัย	๒๐ บาท
นางจารุณี อุบแก้ว	๒๐ บาท

นางสาวอภิษฎา ยืนยง	๒๐ บาท
นายวรินทร์-ด.ญ.บุริดา-ด.ญ.บุชิตา แจ่มสุวรรณ	๖๐ บาท
นางสาวณิชาพัชร-นายวัฒน์เพล อิศรางกูร ณ อยุธยา	๔๐ บาท
นางรัชณี วิเชียรรัตน์	๒๐ บาท
นางสาวอัจฉริยา อีสระไพบุลย์	๒๐ บาท
นางสาวสุจิตตา โพชะ	๒๐ บาท
นายประพันธ์-นางอมรรัตน์-ด.ช.วรพล-ด.ญ.ธนพร เอี่ยมเชย	๖๐ บาท
นางสาวสุพรพรรณ วรณักดิ์	๔๐ บาท
นายฤชา สุริยเดชฤทธิ์	๒๐ บาท
ครอบครัวศรีหาเวช	๑๒๐ บาท
นางลำไย ยืนยง	๒๐ บาท
นายประมวล-นางสมจิต นนทวงศ์	๔๐ บาท
ด.ช.ชนกฤต ปัญญาทิพย์	๔๐ บาท
ด.ญ.ณัชชา ภูมิพันธ์	๔๐ บาท
นางสาวธัญชนก แก้วหานาม	๒๐ บาท
นายพงศ์พิพัฒน์ ภูขาว	๒๐ บาท
นางสาวกรรณา ศรีโทโคตร	๒๐ บาท
นางสาวกิริดา จอมคำสิงห์	๔๐ บาท
นิโรจน์-นุชนาฎ บัวศรี พร้อมครอบครัว	๒๐๐ บาท
ธีรญา อุทธา	๒๐๐ บาท
นางสาวปิยธิดา อภิรักษ์สัตยา	๔๐ บาท
นายณรงค์ฤทธิ์ มะสุใส	๔๐ บาท
นายจตุภูมิ จวนชัยภูมิ	๒๐ บาท
นางสาวอุทุมพร จันโสภา	๔๐ บาท
นายปรีวัฒน์ พิไลฐพงศ์	๔๐ บาท
ชูเกียรติ-จิรัฏฐา-จิรเกียรติ ภูบุญอบ	๑๐๐ บาท
อ.ทศพร-นางกรรณิการ์-ด.ญ.ภรณกนก- ด.ญ.กัลยกร ภูผาธรรม	๖๒๐ บาท
ส.ท.สงวน-นางสกุลไทย ป้อมมะรัง	๑๘๐ บาท
นางสาววาสนี ปริจำรัส	๑๐๐๐ บาท
ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ พร้อมครอบครัว	๕๐๐ บาท
นายณัฐวิทย์ นางวิภา จิตราพิเนตร	๒๐๐ บาท
อ.วัฒนา นางศุภลักษณ์ นิลทะราช	๓๖๐ บาท
นางสาวอาทิตยา รัตน์โรจนกุล	๒๐๐ บาท

นางสาวสวิตรี จำปามูล	๒๐๐ บาท
ดร.สุมลวรรณ ชุ่มเชื้อ	๖๐๐ บาท
ดร.มลฤดี เขาวรัตน์	๖๐๐ บาท
ผศ.ดร.กรรณิการ์ ชูเกียรติวัฒนา	๓๐ บาท
ดร.อิสราภรณ์ สมบุญวัฒนกุล	๑๕๐ บาท
นางสาวอรุณรัศมี แสงศิรา	๕๐ บาท
ผศ.ดร.ปริยาภรณ์ อิศรานุวัฒน์	๑๐๘๐ บาท
นางสุนทรี ไชยชาติ	๓๐ บาท

พิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทาน

เพื่ออุทิศบุญกุศลให้แก่

บรรพบุรุษ บิดา มารดา ญาติสนิท มิตรสหาย ผู้มีพระคุณ ครูอุปัชฌาย์ อาจารย์
เจ้ากรรมนายเวร เจ้าเกณฑ์ชะตา เจ้าที่ เจ้าทาง แม่นางธรณี ผีบ้าน ผีเรือน ที่
ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ สัมภเวสีทั้งหลาย และสรรพสัตว์น้อยใหญ่ทั้งปวง
ขอให้ท่านทั้งหลายจงอนุโมทนาในบุญกุศลนี้และจงได้รับในบุญกุศลนี้โดยทั่วหน้า
กันเทอญ

ถ้าท่านที่ทุกข์ ขอให้พ้นทุกข์
ถ้าท่านมีสุขอยู่แล้ว ขอให้สุขยิ่งขึ้นไป

